

ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВТОРА ИЗВЪНРЕДНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА

2. заседание

Събота, 27 май 1950 г.

Открито в 10 ч.

Председателствувал подпредседателят Илия Радков.

Секретари: Руска Варадинова и Господин Джелепов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения:	Стр.	Говорили:	Стр.
Отпуски	52	министър Кирил Лазаров	57
Прочитане резолюцията за мир, приета от Народното събрание на Чехословашката народна република.	52	Иван Чонос	62
Законопроект за данък върху общия доход (Приемане)	53	Никола Джанков	63
		Избиране членове на Върховния съд на Народната република България	65
		Предложение от председателя на Министерския съвет	65
		Закриване на сесията	65

(В 10 ч. в заседателната зала влиза председателят на Министерския съвет др. Вълко Червенков и други членове на Правителството, посрещнати със ставане на крака и ръкопляскания)

Председателствувал Илия Радков: (Звъни) Има нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

Бюрото на Народното събрание е разрешило отпуски на следните народни представители: Кръстю Тодоров Цачев — 20 дни, Желязко Димитров Ялмъзов — 2 месеца.

Преди да пристъпим към дневния ред, ще направя достойнство резолюцията за мир на Чехословашкото Народно събрание.

На 29 април т. г. посланикът на Чехословашката народна република в София д-р Ладислав Шимович връчи на Бюрото на Народното събрание, в присъствието на членовете на Президиума на Народното събрание, една резолюция за мир, приета от Чехословашкото Народно събрание, с молба да бъде направена тя достойнство на нашето Народно събрание. (Чете)

«Народното събрание на Чехословашката народна република прие единодушно в 40-то си заседание от 22 февруари 1950 г. следната

РЕЗОЛЮЦИЯ

Ние, отговорните представители на целия чехословашки народ, единственият източник на всякаква власт, прогласяваме желанието и волята на милиони чехи и словаци, които искат мир.

Нашият народ, който строи социализма, изказва своето възмущение за това, че са застрашени световното сътрудничество между народите и спокойното развитие на човечеството, че в различните части на света се пролива отново кръвта на миролюбиви народи и че се подготвя нова война. В хиляди резолюции, отправени до Народното събрание, чехословашкият народ иска енергично действие против тези престъпления.

Чехословашкият народ и неговите избрани представители добре знаят кой застрашава мира днес в света. Това са същите сили, които някога му подготвиха Мюнхен. Това са капиталистическите монополи, за чиито интереси империалистическите сили днес, водени от САЩ и Великобритания, провеждат агресивна и грабителска политика. Това е политиката на икономическа експанзия и разделяне на военни блокове, на засилване въоръжаването и производството на атомни бомби. Това е политиката на заплашване, подстрекателство и подбуждане. Това е политиката за възобновяване на фашизма и подкрепата на неговия растеж, на защита на военните престъпници и на потискане свободата по целия свят. Същинската причина на тази политика е отчаяният стремеж да се запази загиващият капиталистически строй, да се спре напредъкът, да се провали истинската демокрация с унищожаването на социализма. А тази политика подпомагат Ватикана, десните социалисти и предателската титова клика.

Чехословашкият народ и неговите избрани представители добре знаят кой е защитник на мира днес в света. Това са същите сили, които стояха вярно в помощ на чешкия и словашки народи през мюнхенската криза и които го освободиха от фашисткото робство. Това е първата социалистическа държава в света, могъщият Съветски съюз, който води последователна миролюбива политика. Това е политика за изграждане на социализма и за развитие на производствените сили, политика на икономическо сътрудничество и взаимна помощ между свободо-

любивите народи. Това е политика за разобличаване подпалвачите на войни, за последователна борба против фашизма, за запазване на сигурността, независимостта и развитието не само на нашата Република, но и на всички народи в света, големи и малки. Лагерът на мира и на прогреса, воден от Съветския съюз, включва не само тези щастливи народи, които са освободени от потисничеството на империализма и експлоатацията, но също и всички безстрашни борци за свобода, мир и демокрация по целия свят. На всички тях изпращаме поздрав и вярност и борческа солидарност.

Народното събрание на Чехословашката република, изразявайки волята на нашия народ, който с прилежен, съзнателен творчески труд всекидневно засилва лагера на мира с изграждането на социализма, в съгласие със Световния комитет на защитниците на мира, иска:

1. Да престане империалистическото въоръжаване, да бъдат осъдени военните подстрекателства и приготвления за нова война, към които се насочват империалистите.

2. Да се забранят производството и употребата на атомното оръжие и на другите средства за масово изстребление.

3. Да се прекратят несправедливите, жестоки и кървави колониални войни във Виетнам, Малайя и другаде.

4. Да престане възстановяването на нацизма и фашизма в Западна Германия, да се спре политиката на изграждане на Западна Германия като империалистическа база в Средна Европа.

5. Да се спре преследването на борците за мир в капиталистическите, колониалните и полуколониалните страни.

6. Да се тури край на напрегнатостта в света със сключването на миролюбив пакт между великите сили в рамките на Обединените народи, а последните да бъдат върнати към първоначалното им предназначение.

Правителството на нашата Република, заедно с правителствата на останалите народнодемократични държави, от дълго време се стреми към осъществяването на тези начала именно чрез подкрепа на систематичната и последователна миролюбива политика, която Съветският съюз води още от Великата октомврийска социалистическа революция насам.

Затова от името на целия чехословашки народ Народното събрание моли настоятелно Организацията на обединените народи да осигури в смисъла на Хартата изпълнението на своето миролюбиво предназначение чрез последователно провеждане на тези начала.

По-нататък Народното събрание на Чехословашката република се обръща към всички парламенти в света и им припомня техния дълг към собствените им народи, които в подавящото си мнозинство ненавиждат войната и упорито желаят мир, зове ги да се наредят решително срещу всякакви военни приготовления и дейно да подкрепят исканията на световното движение за мир.

Миролюбивите демократически сили в света днес вече превишават силите на империализма. Борците за мир и прогрес на човечеството регистрираха през изтеклата година по-нататъшни значителни успехи в много сектори на борбата против империализма и войната и бяха необикновено засилени особено с историческата победа на китайския народ.

Със своите трудови усилия и със своето твърдо решение да се бори за мир и прогрес чехословашкият народ застава в

предните редици на борците за мир. Ние, неговите представители, подчертаваме, че активното единство, твърдост, смелост, пожертвувателност и бдителност на миролюбивите сили ще унищожат всички престъпни опити на подстрекателите, защитниците на фашизма и авторите на луди планове за световно владичество. Тържествено прогласяваме, че в нашата действителност ще водим винаги упорита борба за мир, която никога не ще прекратим.

Заедно с всички миролюбиви сили в света ще запазим мира.

Напред към по-нататъшна борба за световния мир!

Да живее международната солидарност и единство на борците за мир, демокрация и свобода начело с великия Съветски съюз!»

(Всички стават и бурно и продължително ръкопляскаат)

Другари! Пристъпваме към дневния ред:

Разглеждане на законопроекта за данък върху общия доход.

Моля дежурния секретар др. Руска Варадинова да прочете законопроекта.

Секретар Руска Варадинова: (Чете)

«М О Т И В И

към законопроекта за данък върху общия доход

Другарки и другари народни представители! Данъкът върху общия доход, въведен у нас през 1946 г., не можа да изиграе ролята на регулатор на обществените и парични средства на различните групи от населението, понеже при неговото съставяне влияеха още частнособственичките интереси и разбирания, имащи известно значение тогава в стопанския живот на нашата страна. В закона бяха допуснати не малко празноти и слабости, които позволяваха да стават извращения при неговото прилагане, като се стигна до положението, заможни граждани да укриват истинските си доходи, кулаци да бъдат облагани с ниски данъци, а дребни и средни селяни — със значително по-високи данъци, несъответстващи на техните реални доходи. Такива извращения допуснаха текстовете на закона — чл. 6, т. I, във връзка с чл. 34, като земеделските стопани, имащи до 30 декара земя и други доходи от 200,000—300,000 лв., да не плащат данъци, а в същото време земеделски стопанства между 30-40 декара земя в балкански места да плащат високи данъци, като се знае, че доходите от декар в тези краища са значително по-ниски от доходите на пример в равнинните места. Същото важи и за дохода от животновъдство, за дохода от интензивните култури, на които се признават за разход 25%, което е съвсем несправедливо. Ако за лозята, зеленчуковите и овощните градини определеният процент за разход 25% е предостатъчен, за тютюна това не е така, защото разходите по отглеждането на тютюна са значително по-големи. Има още редица такива несъобразности в закона, които действително намаляват неговото значение като закон, който да регулира доходите на населението. Освен това самите текстове на досегашния закон за данък върху общия доход не бяха ясни и разбрани за обикновения гражданин, а бяха съставени така, че дане и самите негови автори не можеха правилно да ги тълкуват.

Друга слабост на закона бе, че при установяването на дохода и определянето на данъка от комисните кулашките, а също така роднинските и приятелски влияния не бяха малко, за да се получи извращение на данъчната политика, провеждана от Правителството. Понеже досегашният закон за данък върху общия доход не можа да изиграе ролята на истински прогресивен подоходен данък, да наложи справедливи данъци на гражданите и да стимулира нашето земеделско производство, наложи се изработването на нов закон за данък върху общия доход.

Предлаганият законопроект за данък върху общия доход е съобразен напълно със съветския опит, включващ в социалистическото строителство участието на всички трудещи се граждани на Народната република България според техните реални доходи и възможности. Основните положения в законопроекта, начинът и редът на облагането на различните приходиозточници, прогресията и социалният характер на облекченията, дадени с него, са изградени, като е ползувано съветското данъчно право. По конструкция законопроекта се направи по-кратък, по-ясен за обикновения гражданин, който ще знае своевременно какъв данък ще плаща и кога. Премахва се многобройният състав на комисиите за определяне дохода на данъкоплатеца, като тежки бюрократически апарат. Облагането на земеделските стопани минава на нормативни начала, като се определят средните норми на всички земеделски култури, а не, както беше в досегашния закон, само за някои, което съкращава времето за определяне на данъка, внася справедливост в разпределението на дохода и стимулира трудещите се земеделски стопани към по-интензивно производство, защото производството върху нормата се освобождава от облагане.

Друга особеност на закона е, че определеният данък се събира през годината, в която е осъществен доходът, което ще способствува да се тури край на практиката на недоборите. Наред с това новият законопроект дава облекчение на земеделски стопани, които имат над три деца, на работниците в мините, на горските работници, на възрастните земеделски стопани над 60 години, ако нямат други работоспособни членове в домакинството, и други облекчения, които достигат до 50% от размера на данъка.

За внасяне по-голяма справедливост в данъка дава се възможност на окръжните народни съвети да увеличават или намаляват средните норми до 30% в зависимост от доходността на почвите в различните места на окръга и околните. Грижата на Правителството за трудещите се от града също е постоянна, като в законопроекта се предвижда за работниците и служащите чувствително намаление на данъка, като за заплати до 10,000 лв. месечно намалението достига до 40%. Установеният в законопроекта специален начин за облагане на трудово-кооперативните земеделски стопанства е крайно облекчителен, за да се поощри тяхното бързо укрепване и стабилизиране. Със законопроекта се правят още облекчения на земеделски стопани, които влизат в ТКЗС, като се освобождават от данък за 12 месеца преди влизането им в същите. За правилното регулиране доходите на по-състоятелните данъкоплатци от селото и града предвижда се за известна категория домакинства, които ползват чужд наеман труд, да плащат данъка с увеличение в размер до 30%. Такива са кулаците на село, някои занаятчии в града, ползващи чужд наеман труд и др. С новия законопроект облекченията на населението се разширяват, като последното се освобождава от плащането на някои от досегашните данъци и такси по закона за приходите и разходите на народните съвети. Отменяват се следните данъци и такси по закона за приходите и разходите на народните съвети: право на фирма, такса върху мелници, тепавици, даращи и др., данък до 4 лв. на килограм продаден тютюн на листа, данък до 1 лв. на килограм тютюн на листа, данък до 2 лв. на килограм тютюн на листа, данък до 1 лв. на кг оризова арпа, данък до 5 лв. на тон каменни въглища, данък до 1 лв. на кг. сол, данък до 4% от стойността на продадена риба, от извънреден облог на местното население, такса на глава домашно животно, такса върху безмоторните превозни средства, кръгло на обща сума 2,300,000,000 лв. Премахват се още върхнините върху данъка, като 10% по чл. 4, т. 11, забележката, от данъка върху оборота за занаятчиите и полужанаятчиите и свободните професии, а за земеделските стопани се премахва върхнината, налагана по чл. 227, буква «б» от закона за обществено осигуряване — 400,000,000 лв.

Изобщо при изготвяне на закона напълно е ползуван 30-годишният опит на Съветския съюз в данъчното законодателство.

Предлаганият законопроект е навременен, социално справедлив, много по-добър от стария закон, защото премахва несправедливите данъци, поощрява развитието на стопанството, увеличава стокооборота и се явява като инструмент за по-нататъшното социалистическо строителство в нашата страна.

Новият законопроект върху общия доход ще укрепи още повече съюза между работническата класа и трудещите се селяни — този основен принцип на народнодемократическата власт. Той ще спомогне по-бързо да се ликвидират злодеянията на трайковостовската банда в областта на данъчната политика. Той е ново доказателство за продължаване политиката на ограничаване на капиталистическите елементи в града и селото.

С новия законопроект ще се наберат средства за успешно строителство на икономическите и културните основи на социализма в НР България.

Поради всичко това моля, другарки и другари народни представители, да обсъдите и гласувате предложения законопроект за данък върху общия доход.

София 22 май 1950 г.

Министър на финансите: К. Лазаров.»

Министър Георги Трайков: Понеже законопроектът е четен от другарите народни представители, предлагам да не се чете от секретаря.

Пеко Таков: (к) Моля! Аз считам, че такъв важен законопроект няма да е излишно да се прочете още един път, въпреки че другарите са го чели. Такова предложение правя.

Председателстващ Илия Радков: Моля прочетете законопроекта.

Секретар Руска Варадинова: (Чете)

«З А К О Н

за данък върху общия доход

Чл. I. Облагат се с данък доходите на:

а) българските поданици, без оглед на местожителство и местопребиваване, придобити в страната или внесени от чужбина, а чуждите поданици — за доходите им, придобити в страната;

б) кооперациите;

в) акционерните и командитно-акционерните дружества и дружествата с ограничена отговорност, както и чуждестранните дружества и клонове на такива, за доходите им, придобити в страната;

г) трудовите кооперативни земеделски стопанства.

Чл. 2. Не се облагат с данък:

а) доходите на членовете на ТКЗС, получени срещу изработени трудови;

б) доходите, получени върху нормата от продажбата на селскостопански произведения, и приплодът на добитъка през годината;

в) народните пенсии; стипендиите;

г) заплатите и възнагражденията на чуждестранните дипломатически представители, титулярни търговски агенти, плащани от държавата, която ги е назначила, както и лицата, ползващи се с екстериториалност по международното право, при условия на взаимност;

д) еднократните помощи;

е) лихвите от влогове в банки, кооперации и Пощенската спестовна каса, както и лихвите от държавните и от гарант-раните от държавата заеми и премините от такива заеми;

ж) печалбите от лотарии, разрешени от Правителството;

з) обезщетенията по застраховки.

Чл. 3. Облагането става:

а) по домакинства, в лицето на главата на същите, с изключение на доходите от заплати, надници и възнаграждения,

които се облагат в лицето на получателя по реда на дял I, глави I, II, и III;

б) за юридическите лица — в лицето на същите.

Д Я Л I

ГРАДСКО НАСЕЛЕНИЕ

Глава I

Облагане заплатите, надниците и възнагражденията на работниците, служителите и други

Чл. 4. Лицата, получаващи заплати, надници, пенсии и други възнаграждения от държавния бюджет, бюджетите на народните съвети, от държавни и общински учреждения и предприятия, кооперации, организации, задруги и от частни лица и дружества за заемана служба и постоянна работа, се облагат с данък по следната

ТАБЛИЦА

Месечен доход		Данък	
до 5.000 лв. месечно необлагаеми			
от 5.001 до 6.000 лева	100 лева	+	3% за горницата над 5.000 лева
от 6.001 до 7.000 лева	130 лева	+	4% за горницата над 6.000 лева
от 7.001 до 8.000 лева	170 лева	+	5% за горницата над 7.000 лева
от 8.001 до 10.000 лева	220 лева	+	6% за горницата над 8.000 лева
от 10.001 до 12.000 лева	340 лева	+	7% за горницата над 10.000 лева
от 12.001 до 15.000 лева	480 лева	+	8% за горницата над 12.000 лева
от 15.001 до 18.000 лева	720 лева	+	10% за горницата над 15.000 лева
над 18.000 лева	1.020 лева	+	12% за горницата над 18.000 лева

При изчислението на данъка доходът се закръглява на 100.

Чл. 5. В облагаемия доход се включват всички суми, получени от лицето през месеца в същото учреждение или предприятие, с изключение на:

а) премините, давани на ударници и отличници за това им качество;

б) възнагражденията за авторско свидетелство, за техническо усъвършенстване и за рационализаторски предложения;

в) помощите за встъпване в брак, раждане, заболяване, злополука и смърт; семейните добавки; хлебните надбавки;

г) пътните, дневните, фуражните, порционните, представителните и безотчетните пари до размер, плащан на държавните служители;

д) 40% от дохода на лицата, които работят със свои коли и добитък.

Чл. 6. Работници, служители, пенсионери и др., които се облагат по чл. 4, ако получават заплати, надници и възна-

граждения за заемана служба и постоянна работа и в други учреждения и предприятия, плащат за тези суми данък, изчислен по таблицата към същия чл. 4, по началните проценти, като за месечен доход под 5.000 лв. данъкът е 2%.

Чл. 7. Данъкът по чл. чл. 4 и 6 се изчислява от учрежденията, предприятията и пр. и се удържа месечно при изплащането на заплатите, надниците и др.

Глава II

Облагане възнагражденията на писателите и другите работници на науката и изкуствата

Чл. 8. Писателите, художниците, артистите, музикантите, журналистите и други работници на науката и изкуствата, за възнагражденията им извън тези от служебното им занятие, за което плащат данък по таблицата към чл. 4, се облагат по следната

ТАБЛИЦА

Възнаграждение месечно		Данък	
до 5.000 лева не се облага			
от 5.001 до 8.000 лева	250 лева	+	8% върху горницата над 5.000 лева
от 8.001 до 17.000 лева	490 лева	+	10% върху горницата над 8.000 лева
от 17.001 до 25.000 лева	1.390 лева	+	12% върху горницата над 17.000 лева
от 25.001 до 33.000 лева	2.350 лева	+	14% върху горницата над 25.000 лева
от 33.001 до 42.000 лева	3.470 лева	+	16% върху горницата над 33.000 лева
от 42.001 до 50.000 лева	4.910 лева	+	19% върху горницата над 42.000 лева
от 50.001 до 58.000 лева	6.430 лева	+	22% върху горницата над 50.000 лева
от 58.001 до 67.000 лева	8.190 лева	+	26% върху горницата над 58.000 лева
от 67.001 до 83.000 лева	10.530 лева	+	30% върху горницата над 67.000 лева
над 83.000 лева	15.330 лева	+	34% върху горницата над 83.000 лева

При изчислението на данъка доходът се закръглява на 100.

Чл. 9. Данъкът се изчислява за цялото възнаграждение, получено от лицето през текущия месец в същото учреждение, предприятие и др., като се удържа разликата от платения по-рано до изчисления данък.

З а б е л е ж к а. При извършени работи по договор с държавни и обществени учреждения и предприятия облагането се извършва помесечно, съобразно срока на изпълнението по договора.

Глава III

Облагане възнагражденията на адвокатите, просбописците, ходатаите, постоянните и временни технически сътрудници при техническите проектантски организации и техническите кадри с висше и средно образование

Чл. 10. Адвокатите, просбописците, ходатаите, постоянните и временни технически сътрудници при техническите проектантски организации и техническите кадри с висше и средно образование, за възнагражденията им извън тези от служебните им занятия, за които плащат данък по таблицата към чл. 4, се облагат по следната

ТАБЛИЦА

Месечен доход		Данък	
от 10.001 лева	до 10.000 лева	800 лева	8%
от 20.001 лева	до 20.000 лева	2.000 лева	+ 12% за горницата над 10.000 лева
от 30.001 лева	до 30.000 лева	3.600 лева	+ 16% за горницата над 20.000 лева
от 40.001 лева	до 40.000 лева	5.800 лева	+ 22% за горницата над 30.000 лева
от 50.001 лева	до 50.000 лева	8.600 лева	+ 28% за горницата над 40.000 лева
от 60.001 лева	до 60.000 лева	12.000 лева	+ 34% за горницата над 50.000 лева
от 70.001 лева	до 70.000 лева	16.000 лева	+ 40% за горницата над 60.000 лева
	над 80.000 лева	20.500 лева	+ 45% за горницата над 70.000 лева
			+ 48% за горницата над 80.000 лева

При изчислението на данъка доходът се закръглява на 100.
Чл. 11. Данъкът на адвокатите, просбописците и ходатанте се изчислява помесечно върху получените от тях възнаграждения и се удържа от секретаря на колектива или секретаря на околийския съд, където няма колектив.

Чл. 12. Данъкът на постоянните и временните технически сътрудници при техническите проектантски организации и техническите кадри с висше и средно образование се изчислява от учрежденията, предприятията, кооперациите и организациите

при изплащането на възнаграждението. При изчислението се взема пред вид цялото възнаграждение, получено от лицето през същия месец от всички места, установено с писмена декларация от получателя, като се удържа разликата от платения по-рано до изчисления данък.

З а б е л е ж к а. При извършени работи по договор с държавни и обществени учреждения и предприятия облагането се извършва помесечно, съобразно срока на изпълнението на договора.

Глава IV

Облагане на доходите от свободни занятия, занаяти, търговия, наеми и др.

Чл. 13. Домакинствата в града, за доходите им от свободни занятия, занаяти, търговия, наеми, рента и други, без обложени по глави I—III, се облагат по следната

ТАБЛИЦА

Годишен доход		Данък	
от 50.001 лева	до 50.000 лева	4.500 лева	+ 12% за горницата над 50.000 лева
от 100.001 лева	до 100.000 лева	10.500 лева	+ 15% за горницата над 100.000 лева
от 200.001 лева	до 200.000 лева	25.500 лева	+ 20% за горницата над 200.000 лева
от 300.001 лева	до 300.000 лева	45.000 лева	+ 26% за горницата над 300.000 лева
от 400.001 лева	до 400.000 лева	71.500 лева	+ 32% за горницата над 400.000 лева
от 500.001 лева	до 500.000 лева	103.500 лева	+ 38% за горницата над 500.000 лева
от 700.001 лева	до 700.000 лева	179.500 лева	+ 44% за горницата над 700.000 лева
	над 1.000.000 лева		+ 48% за горницата над 1.000.000 лева

При изчислението на данъка доходът се закръглява.
Чл. 14. Домакинствата в града, които имат доходи от земеделие и животновъдство и същите са повече от неземеделските им, се облагат с данък върху дохода им от всички приходоизточници по реда на дял II, по таблицата в чл. 18.

Д Я Л II

СЕЛСКО НАСЕЛЕНИЕ

Глава V

Облагане на доходите от селското стопанство

Чл. 15. Облагат се с данък доходите от земеделие, лозя, овощни градини, зеленчукови градини, ливади, пчелниарство, парници, животновъдство, птицевъдство по занятие, пчелар-

ство, бубарство и други отрасли на същите; от занаяти, наеми, рента, търговия и други неземеделски занятия на:

- столанствата на частните земеделски стопани;
- личните стопанства на членовете на ТКЗС;
- личните стопанства на работниците, служителите, пенсионерите и членовете на трудово-производителните кооперации.

Чл. 16. Домакинствата на село, които освен доходи от земеделие и животновъдство имат такна и от земеделски занятия и те са повече от първите, се облагат по реда на дял I, по таблицата в чл. 13.

Чл. 17. Лицата, които напуснат през течение на годината трудово-кооперативното земеделско стопанство, се облагат по чл. 18.

Чл. 18. Данъкът се изчислява по следната

ТАБЛИЦА

Облагаем доход на стопанството		Данък		Необлагаеми	
от 50.001 лева	до 50.000 лева	2.000 лева	+ 5%	за горницата над 50.000 лева	
от 150.001 лева	до 100.000 лева	7.500 лева	+ 6%	за горницата над 100.000 лева	
от 200.001 лева	до 200.000 лева	11.500 лева	+ 8%	за горницата над 150.000 лева	
от 250.001 лева	до 250.000 лева	17.000 лева	+ 12%	за горницата над 200.000 лева	
от 300.001 лева	до 300.000 лева	26.000 лева	+ 18%	за горницата над 250.000 лева	
от 400.001 лева	до 400.000 лева	50.000 лева	+ 24%	за горницата над 300.000 лева	
от 500.001 лева	до 500.000 лева	80.500 лева	+ 30%	за горницата над 400.000 лева	
от 700.001 лева	до 700.000 лева	152.500 лева	+ 36%	за горницата над 500.000 лева	
	над 1.000.000 лева	272.500 лева	+ 40%	за горницата над 700.000 лева	
			+ 46%	за горницата над 1.000.000 лева	

При изчислението на данъка доходът се закръглява на 1.000.

Доходите от земеделие и животновъдство до 60.000 лв. на домакинства, които имат приходи от заплати, надници, трудови, пенсии и др., се облагат с данък 4%.

Д Я Л III

ОБЩИ НАРЕДБИ

Глава VI

Установяване на облагаемия доход и определяне на данъка

Чл. 19. Облагаемият доход на домакинствата се установява по състоянието към 1 юли на годината:

а) от засятата фактическа площ със зимни и пролетни селскостопански култури за реколтата на текущата година;

б) от фактическата площ на градините, лозята и другите многогодишни растения от плодоносна възраст;

в) от фактическата площ на ливадите;

г) от крави, биволици, овце и кози; свине над 4 месеца;

д) от волове, коне, камили, биволи, мулета, всички над 3 години;

е) от броя на пчелните кошери и

ж) от другите доходи, осъществени през предшестващата календарна година — за тези, които се облагат по дял I, глава IV, а за тези, които се облагат по дял II, глава V, през времето от 1 юли на предшестващата година до 30 юни на текущата година.

Чл. 20. Облагаемият доход от селскостопански източници се установява по следните норми:

ТАБЛИЦА

за средните норми на дохода от селско стопански източници по окръзи

НОРМИ ЗА ОКРЪГА	Бургас	Видин	Враца	Благоевград	Горна Оряховица	Коларовград	Плевен	Пловдив	Русе	Сталин	Ст.-Загора	София	Хасково	Ямбол
I. ЗЕМЕДЕЛСКИ КУЛТУРИ:														
1. Пшеница, ръж, царевица и др. зърнени, както и всички други култури, без изброените по-долу	3.000	3.000	3.000	2.000	3.200	3.200	3.200	3.000	3.400	3.200	3.000	3.000	2.000	3.000
2. Ливади	2.000	1.400	1.400	1.400	1.700	2.300	1.700	2.000	2.300	1.400	2.000	1.700	1.700	1.700
3. Захарно цвекло, дини, пъпеши, тикви, фъстъци, зеленчуци на поле	8.500	8.500	8.500	6.000	12.000	11.000	12.000	9.600	12.000	11.000	9.600	8.500	8.500	9.600
4. Люцерна	4.000	5.200	5.200	4.000	7.000	5.200	6.000	7.000	5.200	5.200	5.200	6.000	5.200	7.000
5. Памук, лен, коноп	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
6. Картофи	11.000	11.000	11.000	7.000	11.000	10.000	11.000	11.000	11.000	11.000	9.000	11.000	7.000	11.000
7. Ориз	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
8. Тютюн ориенталски и Виржиния	7.000	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	7.000	4.500	4.500	7.000	7.000	7.000	7.000
9. Зеленчукови градини напоявани (под вода)	22.500	25.000	26.000	26.000	27.000	28.000	31.000	33.000	34.000	26.000	34.000	27.000	23.000	22.000
10. Лозя	7.000	7.000	5.000	9.000	7.000	7.000	7.000	9.000	5.000	7.000	7.000	7.000	5.000	5.000
11. Ягоди и малини	7.000	7.000	5.000	7.000	7.000	7.000	7.000	9.000	5.000	7.000	7.000	7.000	5.000	5.000
12. Овощни градини	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	17.000	9.000	9.000	9.000	13.000	9.000	9.000
II. ДОМАШНИ ЖИВОТНИ:														
1. Крави местни и биволици (за впрегатните доходът се намалява с 30%)	12.000	16.000	12.000	8.000	12.000	8.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	16.000	8.000	8.000
2. Крави породисти	20.000	32.000	20.000	12.000	20.000	16.000	20.000	24.000	24.000	24.000	20.000	32.000	12.000	16.000
3. Овце и кози	1.800	2.400	2.200	1.200	1.800	2.200	2.400	1.800	2.200	2.400	2.400	1.800	1.500	1.800
4. Свини	11.000	15.000	15.000	7.000	11.000	11.000	15.000	11.000	15.000	15.000	15.000	11.000	7.000	7.000
5. Коня и мулета (натъри)	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
6. Волове и биволи	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500

Чл. 21. Министерският съвет, по доклад на министъра на финансите, може да изменя частично или изцяло нормите по чл. 20.

Чл. 22. Окръжните народни съвети могат да увеличават или намаляват средните норми за някои околии до 30% за различните земеделски култури, домашни животни и други, при условие след тях увеличението и намаленията средната норма на окръга да се запази.

Чл. 23. Околийските народни съвети могат да увеличават или намаляват средните норми за някои населени места или отделни техни местности до 30% за различните земеделски култури, домашни животни и др. при условие след тях увеличението и намаленията средната норма за околията да се запази.

Чл. 24. Облагаемият доход от неземеделски занятия (занаяти, търговия, наеми, свободни професии, гори, цветарница, парници, пипниерство, гребнорство, бубарство и др.) се установява, въз основа на осъществения доход, по счетоводните книги и други книжа на данъкоплатеца, учреждения, предприятия и др., от финансов орган, при съдействието на представител на съответната професионална организация.

Чл. 25. Лицата, които се облагат по реда в дял I, глава IV, подават всяка година до 15 януари декларации, в които обявяват приходоизточниците си и доходите, придобити от тях през изтеклата календарна година.

Лицата, които през течение на годината прекратят занаятието си и престанат окончателно да получават доходи, подават декларация в петнадесетдневен срок, в които обявяват дохода си, придобит за от началото на годината.

Министърът на финансите при особени случаи може да определя и други срокове за подаване декларации.

Чл. 26. Облагането на домакинствата по дял II, глава V, се извършва по служебни бележки, изготвени от органите на местния народен съвет и приподписани от данъкоплатците.

Чл. 27. Данъците се определят от финансов орган и се съобщават на данъкоплатеца:

- а) с общи обявления, когато се определят по служебни бележки;
- б) с отделни съобщения, когато се определят по декларации.

Чл. 28. На домакинствата, които в земеделското си стопанство, както и занаятчийски, които използват постоянно наети работници, данъкът се определя по общия ред и се увеличава:

- а) при един работник с 10%
- б) при двама работници с 15%
- в) при повече работници с 30%

Глава VII

Обжалване и ревизии на данъците

Чл. 29. Определените данъци могат да се обжалват в месечен срок от съобщаването им пред началника на финансовия отдел, отделение или служба при околийския или приравнения на такъв градски народен съвет.

Решенията на началника на финансовия отдел, отделение или служба могат да се обжалват в месечен срок от съобщаването им пред началника на финансовия отдел при окръжния народен съвет.

Решенията на началника на финансовия отдел при окръжния народен съвет могат да се обжалват пред Министерството на финансите, като последна инстанция, в месечен срок от съобщаването им.

Обжалването не спира събирането на данъка, а събираният в повече данък се връща.

Чл. 30. Началникът на финансовия отдел, отделение или служба при околийския или приравнения на такъв градски народен съвет може да обжалва ниските облагания, в тримесечен срок от съобщаването им на данъкоплатците, пред началника на финансовия отдел при окръжния народен съвет.

Решенията на началника на финансовия отдел при окръжния народен съвет за увеличаване на данъка могат да се обжалват пред Министерството на финансите, като последна инстанция, в месечен срок от съобщаването им.

Чл. 31. Влезли в законна сила данъци могат да се ревизират в срок една година от определянето им, когато се установи, че са допуснати явни грешки.

Ревизията се извършва:

а) за определени данъци до 20.000 лв. от началника на финансовия отдел, отделение или служба при околийския или приравнения на такъв градски народен съвет;

б) за определени данъци до 100.000 лв. от началника на финансовия отдел при окръжния народен съвет;

в) за определени данъци над 100.000 лв. от Министерството на финансите.

Чл. 32. Министърът на финансите може да натовари и други данъчни органи с разглеждането на жалбите и изправянето на грешките.

Глава VIII

Удържане данъка на лицата, които извършват еднократни услуги, както и на тях, които живеят в чужбина

Чл. 33. На лицата, които извършват еднократни услуги на учреждения, предприятия, организации и други подобни, се удържа 10% данък върху полученото възнаграждение при изплащането му.

Когато услугата се извършва с кола и добитък, данъкът е 6%.

Не се удържа данък по този ред на преносно-превозните задруги, кооперациите, ТКЗС, държавните стопанства и предприятия и обществените организации.

Чл. 34. Всички лица, включително и клоновете на чуждестранните дружества, които изплащат или одобряват печалби, дивиденди, лихви и други на лица, живущи в чужбина, удържат данък, изчислен по таблицата на чл. 13.

Чл. 35. Удържаният данък въз основа на чл. чл. 35 и 36 се приспада от определения такъв при облагането. Ако определеният при облагането данък е по-малък от събрания, разликата не се връща.

Глава IX

Особени задължения на данъкоплатците, учрежденията, предприятия и др.

Чл. 36. Лицата, които извършват еднократни услуги на учреждения, предприятия, организации и други подобни, без кола-рите и общите работници, издават разписки от талон за получено възнаграждение.

Такива разписки издават и наемодателите на наемателите си.

Чл. 37. Всички учреждения, предприятия, кооперации, частни лица и други са длъжни да дават на финансовите органи исканите им сведения.

Глава X

Облекчения

Чл. 38. Домакинствата на членовете-кооператори на ТКЗС, на трудово-производителни кооперации, както и домакинствата на работниците, служителите и пенсионерите, които стопанисват имоти и животни до размерите, които се оставят за лично ползуване на членовете на ТКЗС по устава на същите и обработват с личния си труд, плащат съответния данък с намаление 25%.

Учителите, агрономите, фелдшерите, ветеринарните фелдшери, които стопанисват имоти в размер на нормите, определени в устава на ТКЗС, се освобождават от данък.

Чл. 39. Домакинствата, които имат пчелни кошери, се ползват от следните облекчения:

а) когато броят на кошерите е до този на членовете на домакинството, доходът изцяло не се облага;

б) когато са до двойния брой на членовете на домакинството, доходът им се взема в половин размер.

Чл. 40. Домакинствата с годишен облагаем доход до 120.000 лв. се ползват с намаление на данъка, определен по чл. 18:

а) когато в състава им влизат 4 и повече деца на възраст под 12 години — 20%;

б) когато домакинството се състои от сама работоспособна жена с деца под 12-годишна възраст — 50%;

в) когато единственият работоспособен мъж е повикан на военно обучение или работи на подземна работа в мините — 50%;

г) когато единственият работоспособен член на домакинството работи през целия сезон като горски работник — 50%;

д) когато членовете са над 60 години и няма други работоспособни членове, се освобождават от данък.

Чл. 41. Домакинствата, чиито посеви или животни са пострадали от бедствия, се ползват с намаление на данъка в размер, определен от окръжния народен съвет.

Чл. 42. Рибаоловите за дохода от това им занятие плащат определения им данък с намаление 50%.

Глухонемите и слепите се освобождават от данък, когато доходът от самостоятелното им занятие е до 80.000 лв. При по-голям доход разликата над 80.000 лв. се облага.

Чл. 43. Лицата, които станат членове-кооператори на ТКЗС до 1 юли на годината и внесат имота и добитъка си съгласно примерния устав на същото, се облагат с данък като членове-кооператори.

Когато станат членове по-късно, получават намаление на четвъртинките от данъка, сроковете на които не са предстоящи.

Чл. 44. Трудово-производителните кооперации се освобождават от данък за месеца, през който са учредени, както и за следващите 12 месеца.

Чл. 45. Министерският съвет, по доклад на министъра на финансите, може да облекчи или освободи от данък населението в някои райони на страната и някои доходи.

Глава XI

Внасяне на данъка

Чл. 46. Удържаният данък по реда в дял I, глави I, II, III, и дял III, глава VIII, се внася по сметката на околийския (градски) народен съвет до 10-то число на следния месец.

Чл. 47. Предприятията, учрежденията, организациите и други, които теглят от банката суми за изплащане на заплатите, надниците и възнагражденията, прехвърлят едновременно, при тегленето на сумите, изчисления данък върху същите по сметката на околийския (градски) народен съвет.

Чл. 48. Определеният данък по дял I, глава IV, от закона се плаща на четири равни части: до 31 март, до 30 юни, до 30 септември и до 31 декември.

Когато данъкът до тия срокове не е още определен, плаща се по една четвъртинка от последния определен данък.

Чл. 49. Определеният данък по дял II, глава V, от закона се плаща на четири равни части: до 30 септември, до 31 октомври, до 30 ноември и до 31 декември.

Глава XII

Наказания и давност

Чл. 50. Данъкът се определя в увеличен размер:

а) с 10%, когато декларацията е подадена през течение на 30 дни след определения срок за подаване;

б) с 50%, когато декларацията е подадена след изтичане на горния 30-дневен срок;

в) със 100% за дохода от укрит приходизточник.

Чл. 51. Неплатените в сроковете за доброволно плащане, както и неудържаните или удържани, но невнесени в срок данъци се събират с лихва за закъснение 1% за всеки ден от просрочването.

Увеличенията на данъка от 10%, 50% и 100% се събират без лихва за закъснение.

Чл. 52. Началниците, директорите и пр. и счетоводителите на учрежденията, предприятията, организациите и други се наказват лично с глоба от 1.000 до 5.000 лв. за невярно изчисление на данъка и за ненавременното му внасяне. Такава глоба се налага и за непредставяне отчета по чл. 55, и за неиздаване разписка от талон по чл. 36.

Глобата се определя окончателно от началника на финансовия отдел или служба при околийския (градски) народен съвет въз основа на акт, съставен от финансов орган.

Чл. 53. Определеният на данъка, увеличението, глобите и лихвите се покриват с 5-годишна давност.

ДЯЛ IV

ОБЛАГАНЕ НА КООПЕРАЦИИТЕ, АКЦИОНЕРНИТЕ И КОМАНДИТНО-АКЦИОНЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА, ДРУЖЕСТВАТА С ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ, ЧУЖДЕСТРАННИТЕ ДРУЖЕСТВА И КЛОНОВЕТЕ НА ТАКИВА

Чл. 54. Кооперациите, акционерните, командитно-акционерните дружества и дружествата с ограничена отговорност, чуждестранните дружества и клонове на такива, до края на първия месец след изтичането на всяко тримесечие от текущата календарна година внасят по сметката на околийския (градски) народен съвет данък, отчислен от чистата балансова печалба за същото тримесечие, в размери:

а) трудово-производителни кооперации — 25%;

б) всеотраслни и други видове кооперации — 35%;

в) Централният кооперативен съюз, районните кооперативни съюзи и дружествата, образувани между кооперации — 45%;

г) потребителните и кредитни кооперации, смесените държавно-кооперативни дружества, акционерните, командитно-акционерните дружества, дружествата с ограничена отговорност, чуждестранните дружества и клонове на такива — 50%.

Тези предприятия, които не приключват в края на всяко календарно тримесечие, внасят данъка в горните срокове в размер по 25% от миналогодишната балансова печалба.

След съставянето на годишния баланс и окончателното установяване на цялогодишната печалба прави се изравняване на данъка, като недовнесените суми се внасят до края на м. март, а надвисените суми се прихващат от следващите вноски.

В горния срок се представя на финансовия отдел, отделение или служба при околийския (градски) народен съвет кратък отчет и препис от баланса и сметка «загуби и печалби».

Чл. 55. Цялогодишната печалба е тази към 31 декември на годината и преди нейното разпределение, включително и трудовия дивидент от трудово-производителните кооперации, независимо от това, че той се облага и по чл. 4.

ДЯЛ V

ДАНЪК ВЪРХУ ДОХОДИТЕ НА ТРУДОВИТЕ КООПЕРАТИВНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА

Чл. 56. Облагаем доход на ТКЗС е brutният приход в пари и натура, осъществен през изтеклата календарна година, намален с:

а) получените суми за продадените на държавата задължителни държавни доставки;

б) получените суми от продажба на работен или продуктивен добитък с цел да се набави расов такъв;

в) получените суми от ДЗИ като обезщетения;

г) изразходваните семена за посев и фураж за храна на добитък, както и резервираните такива;

д) разходите в пари и натура във връзка с производството на спомагателните предприятия;

е) разходите за строежи, необходими за производството, както и за социално и културно предназначение.

Чл. 57. Данъкът се изчислява в размер на 7% от облагаемия доход.

Чл. 58. Трудовите кооперативни земеделски стопанства се освобождават от този данък за годината, през която са основани, както и за следващата една година след образуването.

Чл. 59. Данъкът се внася в следните срокове: 50% до края на м. март, 50% до края на м. юни.

Чл. 60. Неплатените в сроковете за плащане данъци се събират с лихва-закъснение 1% за всеки ден от просрочването.

Чл. 61. Председателят и счетоводителят на стопанството се наказват лично с глоба от 1.000 до 5.000 лв. за невярно изчисление на данъка и за ненавременното му внасяне.

Глобата се определя окончателно от началника на финансовия отдел, отделение или служба при околийския (градски) народен съвет въз основа на акт, съставен от финансов орган.

Д Я Л VI ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕЖДЕНИЯ

Чл. 62. Лица, които са били обложени с данък върху дохода от неземеделски приходоизточници за до края на м. декември на изтеклата година и преминават на облагане по реда в дял II, глава V, се облагат за дохода от тези приходоизточници, осъществени през времето от 1 януари до 30 юни на текущата година.

Чл. 63. Министерът на финансите може да нареди текущо облагане и внасяне на данъка на отделни категории данъкоплатци.

Чл. 64. За прилагането на този закон Министерството на финансите ще изработи наредби.

Чл. 65. От определения данък за 1950 календарна година по дял II, глава V, на земеделските стопанства се спада данъкът върху общия доход, наложен за дохода от календарната 1949 г. Ако последният е по-висок, разликата не се връща.

Върху данъците по този закон не се налагат никакви връхници.

Чл. 66. Този закон отменя:

1. Закона за данък върху общия доход, обнародван в «Държавен вестник», брой 234 от 12 октомври 1946 г., изменен в «Държавен вестник», брой 146 от 27 август 1947 г., «Държавен вестник», брой 184 от 7 август 1948 г., «Държавен вестник», брой 90 от 20 април 1949 г., «Държавен вестник», брой 226 от 30 септември 1949 г. и «Държавен вестник», брой 46 от 24 февруари 1950 г.

Данъкът 6% по чл. 35 от отменения Закон за данък върху общия доход се плаща от учрежденията и предприятията за заплатите, надниците и възнагражденията за 1950 г., независимо че и самите работници и служители се облагат по чл. 4 от настоящия закон.

Висящите пред окръжните съдилища дела по отменения Закон за данък върху общия доход се разглеждат от същите съдилища по касационен ред.

2. По Закона за приходите и разходите на народните съвети — «Държавен вестник», брой 271/1948 г.:

а) извънреден облог на населението, събиран по чл. 2;
б) годишен данък върху мелници, масложити, тепавици, дараи и др. (чл. 5, т. 4) за от началото на 1951 г. Данъкът за частните лица не се отменява;
в) право на фирма в размер 10% от данъка върху общия доход — чл. 5, т. 6. Правото на фирма на частни лица не се отменява;

г) данък по 4 лв. на килограм продаден тютюн, произведен в територията на съвета — чл. 5, т. 7, за от 1 януари 1951 г.;
д) данък по 1 лв. на килограм тютюн на листа, плащан от Тютюневия монопол — чл. 5, т. 8;

е) данък до 2 лв. на килограм тютюн на листа за манипулация — чл. 5, т. 9;

ж) данък до 1 лв. на килограм произведена в територията на съвета оризова арца — чл. 5, т. 10;

з) данък до 5 лв. на тон каменни въглища, произведени в територията на съвета — чл. 5, т. 11;

и) данък до 1 лв. на килограм сол, произведена и продадена в територията на съвета — чл. 5, т. 12;

к) данък 4% върху стойността на продадената на рибната борса и на тържище риба — чл. 5, т. 13;

л) такса на глава едър и дребен добитък;

м) такса за кучета, съгласно указа за борба с беса — чл. 8, т. 5;

н) такса върху безмоторните превозни средства — чл. 8, т. 6.

3. Забележката към т. 11 на чл. 4 на Закона за данък върху оборота.

4. Буква «б» на чл. 227 от Закона за общественно осигуряване.

Чл. 67. В Наредбата-закон за гербовия налог се правят следните изменения:

1. Аlineя VI на чл. 30, т. 2, се изменя така:
«Договорите, съставяни от предприятия и обществено-стопански организации за стопанската им дейност в страната, която е във връзка с държавния народостопански план, не се обгербват.»

2. В т. 7 на група VIII, отдел Б. Особени разпоредения от приложението към чл. 32, т. 2, буква «г» се изменя така:

«По трудовата дейност на трудещите се, законите за защита на труда и разпоредбите, издавани по тяхното приложение, както и трудовите договори — индивидуални и колективни.»

Председателстващ Илия Радков: Има думата др. докладчик на законодателната комисия.

Обаждат се: Няма го.

Председателстващ Илия Радков: Има думата др. министър на финансите.

Министър Кирил Лазаров: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Министерският съвет на Народната република България представя за разглеждане и одобре-

ние от Народното събрание нов законопроект за данък върху общия доход.

Новият законопроект за данък върху общия доход е изграден върху принципа за прогресивно-подоходното облагане.

Прогресивно-подоходното облагане, което цели да разпредели по-справедливо данъчните задължения на населението, като се засегнат повече онези, които имат по-големи доходи, е мечта за трудещите се от капиталистическите страни. При капиталистическата система данъчното брем се носи главно от трудещите се народни маси. В тези страни данъкът представлява допълнителна експлоатация на работническата класа. Набраните средства чрез данъци от трудещите се в капиталистическите страни се използват за поддържане на буржоазно-полицийската държава, която охранява интересите на господстващата експлоататорска класа и осигурява ограбването на трудещите се маси. Възможни средства от трудещите се маси, буржоазната държава ги насочва против интересите на трудещите се, като главно ги използва за подготовка на трета световна война.

При капиталистическите държави данъкът е най-големият източник за средства в държавния бюджет. Затова Карл Маркс казва: «В данъците се заключава икономическата основа и съществуването на капиталистическата държава».

Действително прогресивно-подоходно облагане може да бъде осъществено само при социалистическата държава. При социалната данъците се разпределят справедливо, според доходите на гражданите, и способствуват за развитието на социалистическото строителство и оттук за повишаване на материалното и културното ниво на живота на трудещите се. При социалистическата държава основният приходоизточник в бюджета не са данъците, а общественният сектор на народното стопанство. Така, по бюджета на Народната република България за 1950 г. от общественния сектор на народното стопанство се предвиждат 70.4% от всички приходи, а от данъци и други доходи от населението 29.6%. Давайки тези средства, трудещите се участвуват напълно, заедно с държавата, в изграждането на собственото си благоденствие. Единият републикански бюджет обезпечава изпълнението на народостопанския план, целищ построяването основите на социализма. Работниците и трудещите се селяни знаят, че дадените средства във формата на данъци се връщат наново в народното стопанство за строеж на заводи, железници, пътища, трактори за селското стопанство, детски домове, болници, благоустрояване на градовете и селата, строеж на училища и пр. и пр. Наред с това една част от средствата, които народната власт получава от данъци, отива за поддържане политиката на мира, за защита на мирния труд на трудещите се маси в Народната република България.

У нас до 9 септември 1944 г. нямаше прогресивно-подоходно облагане, макар че българската буржоазия в продължение на десетилетия демагогствуваше с него. След освобождаването на страната от фашисткото господство с решаващата помощ на непобедимата Съветска армия и преминаването на властта в ръцете на народа у нас се създадох условия за провеждане на правилна и справедлива данъчна политика.

След 9 септември с пристъп към конкретни промени в нашето данъчно законодателство, като се измениха Законът за данъка върху приходите, Законът за данъка върху военновременните печалби и Законът за данъка върху привилегиите и акцизите.

Народната власт въведе прогресивно-подоходното облагане със Закона за данъка върху общия доход, който бе приет от Великото народно събрание в 1946 г. Със Закона за данък върху общия доход от 1946 г. се постигна едно по-пълно обхващане на доходите и по-справедливо разпределение на данъчните тежести според податните сили на данъкоплатците. Законът целеше да бъдат обложени повече онези граждани, които имат по-високи доходи.

Законът за данък върху общия доход от 1946 г. има обаче и своите недостатъци.

Сега действащият Закон за данък върху общия доход е една важна стъпка за справедливо данъчно облагане, но досегашният опит показва, че законът в тази си форма не можа да изиграе успешно ролята да мобилизира средствата на различните слоеве на населението.

Поради вражеската политика в областта на финансите, Законът за данък върху общия доход не беше съобразен с новите стопански отношения и политиката на правителството, извършваха се извращения при облагането на населението с данък върху общия доход.

Това беше дебело подчертано от секретаря на ЦК на БКП др. Вълчо Червенков в доклада му пред юнския разширен пленум на ЦК на БКП през 1949 г., където той каза:

«Не малко грешки и извращения се правят при облагането на населението с данък върху общия доход, като отделни стопани се товарят с данък, несъобразен с доходите им, за сметка на други стопани. На редица места селяните съвършено незаконно са обложени с извънредни данъци за покриване разходите на местните съвети. Често се облагат с данък върху общия доход такива, които би трябвало да бъдат освободени от него. Има случаи на двойно облагане с данъци.»

Действащият Закон за данък върху общия доход не дава възможност при облагането да бъдат обхванати доходите на отделните стопани. Комисията, които съгласно закона действуват по места, нямат физическа възможност да сторят това, защото са създадени голям брой таблици, които усложняват неговото

приложение. По места действа един тежък апарат от комисии. При определяне на добавките от земеделие и животновъдство законът се прилага книжно и формалистично и по този начин много от гражданите, които могат да плащат данъци, не се облагат от съответния им размер, а тези, които трябваше да бъдат освободени, плащаха такива.

Например определените необлагаеми декари по чл. 6, т. 1 от Закона за данък върху общия доход не бяха съобразени с местонахождението на нивите и тяхното плодородие и в случай, когато един земеделски стопанин има 30 декара в Плевен, не плаща данък, а един земеделски стопанин в Трънско, ако има 32 декара земя, ще плаща данък върху общия доход, макар че тези 32 декара земя в Трънско по своята доходност не могат да се равняват даже на 10 декара в Плевенска или някоя друга околия. В Пловдивско и други райони на страната има земеделски стопани, които получават доходи по 300—400 хиляди лева от земя под 30 декара и се освобождават от данък, а в редица бедни околии земеделски стопани получават от земя над 30 декара значително по-малки доходи и се облагат с данък.

При облагането на доходите от интензивните култури се признават 25% присъщи разходи. Тази разпоредба на съществуващия Закон за данък върху общия доход е също несправедлива. Този процент е предостатъчен за зеленчуковите и овошните градини и други, но е крайно недостатъчен например за тютюна, памука и други, за отглеждането на които присъщите разходи са по-големи. С това неправилно облагане се отежняваха такива култури като памука и се нанасяше удар върху суровинната база на нашата промишленост.

Множеството недостатъци на сегашния закон за данък върху общия доход намаляват неговото значение на закон, който трябва правилно да отразява генералната линия на Българската комунистическа партия и народното Правителство в областта на финансите.

Друг недостатък на закона е, че предвижда сложна процедура при облагането от няколко комисии и по този начин заангажира труда на по-голямата част от финансовия апарат в течението на повече от шест месеца през годината, и то за събиране на данъци, съставляващи 10.8% от предвидените по бюджета приходи. Заангажирани в събирането на данъка върху общия доход, финансовите служители изоставяха в проверките на приходоизточниците, които съставляват голямата част от приходите по бюджета, каквито са данъкът върху оборота, отчисленията от печалбите, амортизационните отчисления и пр. Финансовите органи нямаша време да насочат своето внимание и към събиране на недоборите и провеждане на строг режим на икономии по разходната част на бюджета. С това се сригаше фактически данъчната политика на народната власт, каквото преследваше трайчкостовската банда във финансовото дело.

Съществуващият закон за данък върху общия доход не е достатъчно ясен, кратък и разбран за всеки български гражданин. Той е съставен така, че и самите негови автори не могат правилно да тълкуват някои негови текстове. Например при приложението на чл. 34 за семейното положение имаше такива тълкувания, които фактически освобождаваха някои заможни граждани на два пъти от облагане — един път по реда на чл. 6 и втори път по реда на чл. 34.

Особено сериозен недостатък в данъчната система се явява обстоятелството, че трудещите се маси се облагаха с горъв налог, а също такъв плащаха и предприятията на общественния сектор.

Наред с това селските стопани плащаха повече от 13 местни данъци и такси. Така, селският стопанин плащаше данък върху всяка глава добитък, за една коза — 500 лв. Както е известно, този данък тежеше преди всичко върху гърба на бедните и средните селяни. С това се отслабваше съюзът между работниците и селяните.

Съществуването на тия многобройни местни данъци и такси наред с наличието на данъка за общия доход свидетелствуват, че вражеските елементи във финансите са поддържали една данъчна система на двойно облагане на населението. Новият законопроект за данък върху общия доход отменява тая вредна данъчна практика.

Като се прибави към всичко това и влиянието на промъкналите се кулашки елементи в комисии, а също така и роднински и приятелски влияния при определяне на доходите и данъците, ясно е защо се стигна да такива големи извращения на данъчната политика на Правителството, които изразени в цифра се изразяват в повече от 7 милиарда недобори само по този данък.

Другарки и другари народни представители! От казаното дотук е видно, че сега действащият закон за данък върху общия доход страда от празноти и слабости, които пречат данъкът върху общия доход да бъде един редовен и устойчив източник на приходи за държавния бюджет и едновременно с това да служи като оръдие на една от основните задачи на политиката на народната власт — укрепване на съюза на работническата класа с бедните и средните селяни, укрепване на народната демокрация у нас, която успешно изпълнява функциите на диктатурата на пролетариата.

Приложението на сегашния Закон за данък върху общия доход доказва по несъмнен начин, че той не може да изиграе ролята на истински прогресивно-подоходен данък, да наложи справедливи данъци на гражданите и да стимулира нашето селско стопанство. Този данък не дава пълна възможност да се ликвидира вредителството на трайчкостовската банда в областта на данъчната политика, както и да се продължи и задълбочи

политиката на народната власт за ограничаване капиталистическите елементи в града и селото.

Ето защо народната власт не може да остави повече да продължи да действа този закон за данък върху общия доход, който в сегашния етап от развитието на нашата страна се явява като пречка в провеждането на генералната линия на Българската комунистическа партия и народната власт — построяването на икономическите и културните основи на социализма в Народната република България. От друга страна ние оставаме верни на завета на нашия непрежалим учител и вожд др. Георги Димитров в областта на данъчната политика. При излагане програмната декларация на Правителството на Отечествения фронт др. Георги Димитров каза: «В данъчната си политика новото Правителство ще продължава да прилага принципа на съобразяване данъчното бреме на всеки отделен данъкоплатец с неговите платежни възможности, който принцип е легнал в основата на прогресивно-подоходния данък.»

Другарки и другари народни представители! Поради изложените причини Правителството на Народната република България изготви и представя за разглеждане пред вас и одобрение нов законопроект за данък върху общия доход.

В новия законопроект данъкът върху общия доход се явява като основен данък, плащан от градското и селското население от доходите, които то получава от заплатата, други възнаграждения и от произведението на неговия труд, съобразно размера им. В законопроекта е легнало основното справедливо начало на прогресивно-подоходното облагане — тия, които имат по-голям доход, да плащат и по-голям данък. Съгласно новия закон, данъкът върху общия доход едновременно осигурява необходимите държавни приходи и служи на икономическата политика на народната власт за изграждане на здрав съюз между работническата класа и трудещите се селяни и от друга страна следва неотклонно политиката на ограничаване на капиталистическите елементи в града и селото. В политиката на новия законопроект е взета пред вид важната задача да се стимулира чрез тоя данък нашето селско стопанство.

Законопроектът за данъка върху общия доход, който Правителството предлага за одобрение, съчетава най-правилно интересите на народната държава с податните сили и възможности на различните слоеве от населението.

При съставянето на предложения законопроект са взети пред вид всички празноти и слабости, които опитът показва в сега действащия закон за данък върху общия доход, а също така е използван богатият съветски опит в областта на данъчната политика.

Това се налагаше още повече от обстоятелството, че враговете на народа във финансовата област съзнателно не допуснаха изучаването и прилагането у нас на постиженията на съветската финансова наука и практика. Законопроектът включва паричното участие в социалистическото строителство на всички граждани на Народната република България според техните реални доходи и възможности. Българската работническа класа и трудещите се селяни са еднакво заинтересовани от построяването с ускорени темпове основите на социализма в нашата страна. Новият законопроект ще способствува за укрепване на братския съюз между трудещите се от града и селото и ще заздравя още повече нашата народна демокрация.

Изхождайки от нуждата законът да бъде достъпен и разбран и за обикновения гражданин, законопроектът се изготви в по-кратък вид, ясен и с намаление броя на таблиците към него. Прочитайки закона, всеки гражданин ще знае какъв данък следва да плаща и в какви срокове.

За разлика от стария закон, в законопроекта се премахва многобройният състав на комисии, които са тежки, трудно подвижен апарат. Облагането на земеделските стопани минава на нормативни начала, като се определят средните норми на всички земеделски култури. Въвеждането на средните норми за всички култури ще съкрати времето за определяне на данъка, ще внесе справедливост в разпределянето на доходите и ще стимулира земеделските стопани към по-интензивно производство, защото онова, което е произведено върху нормата, не подлежи на облагане. Нашият земеделски стопанин занапред ще знае върху какъв доход ще бъде облаган и по този начин ще полата повече грижи за подобряване на своето стопанство, защото произведеното в повече ще бъде за самия него, не ще бъде облагано.

Така например средният добив на един декар, засят с пшеница, в Русенския окръг е 130 кг, а се облагат само 100 кг пшеница. А това значи, ако той произведе не само 130, а 150 и повече килограма, повечето пшеница над 100 кг не се облага.

Нормативите са определени от средните доходи на културите от получаваните добиви в последните 14 години. Независимо от това окръжните народни съвети ще имат възможност да увеличават или да намаляват до 30% нормата за отделни околии и за различните земеделски култури при условие, че средната норма за окръга ще се запази. Околийските народни съвети също така ще имат право да правят това намаление или увеличение за отделни селища, но пак при условие средната норма за околията да се запази. Тези разпоредби на новия закон ще дадат възможност за определяне на действителните норми на доходите от земеделието и животновъдството.

Например съгласно таблицата за средните норми на дохода от селскостопански източници за Пловдивски, Благоевградски и Видински окръзи се определят следните средни доходи на декар и на глава добитък:

I. Земеделски култури

1. Пшеница, ръж, царевича и други зърнени храни
2. Памук, лен, коноп
3. Тютюн ориенталски
4. Лозя
5. Картофи

II. Домашни животни

1. Крави, местни и биволици, като за впрегатните доходът се намалява с 30% от определените норми
2. Крави породисти
3. Овце и кози
4. Свине

	Пловдив		Доход на декар Благоевград		Видин	
	доход	данък	доход	данък	доход	данък
1. Пшеница, ръж, царевича и други зърнени храни	3.000	150	2.000	100	3.000	150
2. Памук, лен, коноп	6.000	300	6.000	300	6.000	300
3. Тютюн ориенталски	7.000	350	4.500	135	4.500	135
4. Лозя	9.000	450	9.000	450	7.000	350
5. Картофи	11.000	550	7.000	350	11.000	550

	На глава добитък					
	доход	данък	доход	данък	доход	данък
1. Крави, местни и биволици, като за впрегатните	12.000	600	18.000	900	16.000	800
2. Крави породисти	24.000	1.200	12.000	600	32.000	1.600
3. Овце и кози	1.800	90	1.200	60	2.400	120
4. Свине	11.000	550	7.000	350	15.000	750

Тук трябва да дам едно пояснение. Фактически доходът от памука на декар сега ще бъде над 10.000 лв., обаче за да осигурим нашата индустрия със сурови материали, ние намаляваме с 30 и повече процента нормата за добива от декар, за да поощрим производството на тази наша култура. Казвам това, за да не ви прави впечатление, че нормативите за някои култури са оставени доста ниски. Същото се отнася и до ягодите, до лозята и други култури, където виждате, че са определени сравнителни ниски нормативи.

Така определените норми окръжните съвети за околните и околийските съвети за определените селища имат право да намаляват или да увеличават с 30% според особените условия, но със задължение за окръга и за околията средната норма да се запази.

Съгласно таблицата за облагаемия доход от селското стопанство доходът до 50.000 лв. е необлагаем. Какво означава 50.000 лв. необлагаем доход? Това се равнява на 16 декара земя, засети със зърнени храни в Пловдивско; то се равнява на 24 декара зърнени храни в Благоевградско; то се равнява на 16 декара зърнени храни в Хасковско; равнява се на 8 декара, засети с памук. Значи, доходът от 50.000 лв. не се облага.

Селските стопани се облагат с доходи, които надвишават 50.000 лв. Най-характерно и ново в облагането е това, че то мина на нормативни начала, което значи, че предварително земеделският стопанин ще знае какво ще плати от земеделие, и то по фактически засети декари. Определянето на доходите чрез комисии, които по стария закон съществуваша и даваха възможност доходите да бъдат определени по преценка на комисията, отпадна. Земеделският стопанин, като знае какво ще плати, ще има подтик да увеличава дохода на своето стопанство. Така, ако едно средно земеделско стопанство във Врачанско, което стопанисва 32 декара земя и е засяло от нея 25 декара зърнени храни, 7 декара с лозя и 3 декара със захарно цвекло, ще плати данък 6.120 лв., като разбира се, той ще бъде освободен от заплащане на общински такси за добитъка, за колата, увеличенията на данъка, които се налагаха по чл. 227 от закона за обществените осигуровки и други и по този, данъкът ще бъде намален с около 1000-2000 лв. Значи, че земеделският стопанин при доход от 127.000 лв. годишно ще плати по-малко от 5% от дохода си данък.

Справедливостта при облагането се вижда от следната таблица:

При доход 60.000 лв. ще се плати годишен данък от	2.500 лв.
" " 80.000 лв. " " " " " "	3.500 "
" " 100.000 лв. " " " " " "	4.500 "
" " 120.000 лв. " " " " " "	5.500 "
" " 140.000 лв. " " " " " "	6.900 "
" " 150.000 лв. " " " " " "	7.400 "

Трябва да се подчертае, че при определяне доходите на земеделските стопани не се облагат доходите от птицевъдство, които има отделният стопанин, независимо от броя на птиците. Тези примери нагледно показват, че данъкът е справедлив и поносим.

Доходите от земеделие и животновъдство до 50.000 лв. на домакинства, които имат приходи от заплати, надници, трудови, пенсии и др., се облагат с намален процент — 4%.

Така, ако един селски стопанин не е земеделец по професия и има доход, да кажем, 30.000 лв. от земеделие и животновъдство и има други доходи от наеми, заплати и др., то доходът от земеделието и животновъдството ще бъде обложен с 4%. Съгласно разпоредбите на закона само земеделските стопани, работниците и служещите се ползват с необлагаемия екзистенциален минимум от 50.000 лв.

Данъците, които събира народната власт, имат тая характерна особеност, че са възвръщаеми. По-голямата част от данъка, който плащат селските стопани, се употребява за провеждане на стопански и културни мероприятия в село, целещи стопанското и културното повдигане на нашето село. Така например по бюджета за 1950 г. са предвидени следните по-големи суми, които ще бъдат употребени за капиталовложения в селата:

1. По Министерството на народното здраве ще бъдат построени здравни домове, диспансери и други заведения на брой 94, на обща сума 230.000.000 лв.
2. По Министерството на народната просвета — за постройка на училища и детски домове — 116 обекта, на обща сума 445.000.000 лв.
3. За изграждане на язовира «Росица», който ще повдигне благосъстоянието на този край, ще бъдат изразходвани 980.000.000 лв.

4. По бюджета на Министерството на електрификацията се предвиждат над 19.000.000.000 лв. капиталовложения, които отиват за повдигане преди всичко добива на нашето земеделие. Само за електрификация на 70 села през 1950 г. бе предвидена сумата 140.000.000 лв. без сумите, които народните съвети разходват за електрификация на селата.

5. По бюджета на Министерството на земеделието се предвиждат над 2.250.000.000 лв. за капиталовложения в селското стопанство. Наред с това за отводняване на Беленската-Бръшлянска низина са изразходвани 400.000.000 лв., а се предвижда да се отпуснат през тази година още 500.000.000 лв.

6. По Министерството на пощите, телеграфите и телефоните за постройка на телефонни линии в 90 села са предвидени 190.000.000 лв.

7. По Министерството на комуналното стопанство и благоустройството, за водоснабдяване и канализация на селата, за постройка на комбинати, бани, фурни и черпални — 360.000.000 лв.

8. За извънлимитни капиталовложения са предвидени сумите 3.000.000.000 лв., които ще бъдат употребени за постройка на улици, паважи, изкопи, шосировка, набавяне инвентар и съоръжения на училища, на здравни домове и др., или всичко 6.250.000.000 лв.

Особените грижи на народната власт към творците на нашата наука, изкуство и култура бяха най-ярко демонстрирани с раздадените Димитровски награди. Тия награди на народното правителство са намерили широко място и в новия законопроект за данъка върху общия доход. Това се вижда от следните положения, легнали в законопроекта. Така, облагането на хората на науката, изкуството и културата за доходите им, които получават от заплати, ще става по процентите, с които се облагат работниците и служащите. Ако обаче получават доходи-хонорари извън заплатите си, те се облагат месечно по членове 8 и 9 от закона. За доходи до 5.000 лв. месечно същите се освобождават от плащане на данък, а когато получават повече от 5.000 лв., ще се облагат. За да бъдат обложени по-правилно и справедливо, съгласно забележката към чл. 9, онези хора на науката, изкуството и културата, които са сключили договори с държавни учреждения и предприятия за издаване на техни трудове или за рисуване на някои картини или направа на някои скулптурни групи, получената сума се разделя помесечно, съобразно срока за изпълнение на договора. Така например, ако един художник е сключил договор да нарисува една картина за срок от една година, за която картина ще му се плати един хонорар от 300.000 лв., той няма да бъде обложен за цялата сума на един път, а ще бъде обложен помесечно, като сумата 300.000 лв. се раздели на 12. Това се прави за това, защото той е работил непрекъснато през цялата година. Така, ако бъде обложен на един път върху тази сума, той ще плати 91.110 лв. А понеже ще се обложи помесечно, ще плати данък само 28.200 лв. за цялата сума. Ако един писател е сключил договор за написване на един роман за срок от три години и за него получава един хонорар, да кажем, 1.500.000 лв., той ще плати данък 497.050 лв., а понеже ще плаща помесечно, общата сума се дели на 36 месеца и той ще плати данък само 124.920 лв. Следователно законопроектът осигурява условия за развитието на нашата родна наука, изкуство и култура.

Като израз на политиката за ограничаване на капиталистическите елементи в селото и града е разпоредбата на чл. 28 от проекта, в който се предвижда на домакинствата, които в земеделското си стопанство или при упражняване на занаята си ползват наети работници, данъкът да се определя по общия ред, като за един нает работник се увеличава с 10%, за двама — с 15%, а при повече от двама работници — с 30%. Разпоредбата се отнася за домакинствата, които използват постоянно наети работници, следователно засяга кулашките елементи в село и остатъците от капиталистическите елементи в града. Тази разпоредба е справедлива, която е една от целите на прогресивно-подоходния данък.

Политиката на народната власт за преустройството на нашето селско стопанство чрез създаване на трудови кооперативни земеделски стопанства е намерила израз в законопроекта в специални разпоредби за членовете на тези стопанства. Така, съгласно чл. 38 от предложения проект, домакинствата на членовете на ТКЗС, които стопанисват имоти и животни до размерите, които се оставят за лично ползване на членовете, съгласно устава на ТКЗС, плащат съответния данък с 25% нама-

ление. Това намаление се отнася и до членовете на трудово-производителните занаятчийски кооперации, чиновници и пенсионери, когато стопанисват имоти и животни до размера, определен от устава на ТКЗС за лично ползуване. Напълно се освобождават от този данък учителите, агрономите, фелдшерите и ветеринарите фелдшери, ако сами стопанисват имотите, дадени им за лично ползуване в размер, определен в устава на ТКЗС. Това се прави с цел да се даде възможност на нашето село да се осигури с постоянни специалисти в селското стопанство и здравеопазването, а така също в просветата, от които специалисти нуждата е твърде остра. Стопаните, които станат членове на ТКЗС до 1 юли на годината и внесат имоти и добитък си, съгласно устава на същите, се облагат през годината като членове-кооператори. Ако тези стопани станат членове след 1 юли на годината, получават намаление на данъка за четвъртинките, сроковете на които са предстоящи.

Трудово-кооперативните земеделски стопанства се освобождават от данък за годината, през която са основани, както и за следващата година.

С тези разпоредби нашата данъчна политика материализира генералната линия на Българската комунистическа партия и народната власт в село за създаване и укрепване на трудово-кооперативните земеделски стопанства — спасителният път, по който са тръгнали трудещите се селяни за бързото подобряване на своето материално и културно положение.

В предлаганият законопроект са прокарани и големи облекчения. Предвиждат се облекчения в облагането на доходите от пчелните кошери, като например, когато броят на кошерите е до броя на членовете на домакинството, доходът не се облага, а когато броят на кошерите е до двойния брой на членовете на домакинството, облага се половината от дохода.

Облекчения се дават при определяне размера на данъка и за земеделските стопанства, чийто годишен облагаем доход е до 120.000 лв., ако домакинството има четири и повече деца под 12 години — 12% намаление на данъка. Ако домакинството се състои от сама работоспособна жена с деца под 12-годишна възраст — 50% намаление на данъка. Ако единственият работоспособен мъж в домакинството е повикан на редовна военна или трудова служба или работи на подземна работа в мишите — 50% намаление. Ако единственият работоспособен член на домакинството работи през целия сезон като горски работник — 50% намаление на данъка. Членовете на домакинството над 60 години, в които няма други работоспособни членове, напълно се освобождават от данък.

Когато посевите или животните на дадено домакинство пострадат от бедствия, се ползват с намаление на данъка в размер, определен от Министерския съвет.

Трудово-производителните кооперации се освобождават от данък за месеца, през който са учредени, както и за следващите 12 месеца.

За по-справедливо облагане на трудещите се, в предлаганият законопроект се предвижда намаление на данъците на работниците и служителите, особено за по-малките заплати, като намалението стига до 40%. Доходи от заплати, надници, пенсии и други възнаграждения до 5000 лв. не се облагат. Работници и служители с доход 5000 лв. досега плащаха 200 лв. данък, а по законопроекта — 100 лв.; с доход 6000 лв. — 240 лв., а по законопроекта 130 лв.; с доход 8000 лв. — 350 лв., а по законопроекта — 220 лв.; с доход 15.000 лв. — 850 лв., а по законопроекта — 720 лв. и т. н.

С тези разпоредби на законопроекта работниците и служителите в страната печелят една сума над 1 милиард лева.

Освен това в законопроекта се предвижда отменяване на 13 вида данъци, облози и такси по закона за приходите и разходите на народните съвети, като извънреден облог на населението по чл. 2 от същия закон; годишен данък за мелници, маслобойни, тепавици и други от началото на 1951 г., като данъкът се запазва само за частните собственици; правото на фирма, като се запазва само за частни лица; данъкът по 4 лв. на килограм тютюн, произведен и продаден на територията на съвета; данъкът по 1 лв. на килограм тютюн на дъста, плащан на Тютюневия монопол; данъкът по 2 лв. на килограм тютюн на листа за манипулация; данъкът по 1 лв. на килограм за произведената на територията на съвета орисова арпа, таксата на глава едър и дребен добитък; таксата върху безмоторните превозни средства и пр.

С отменяването на тези данъци и такси населението се облачава с една сума над 2.5 милиарда лева.

Премахва се също върхнината по чл. 4, т. 11 от закона за данъка върху оборота за занаятчиите, ползузанаятчиите и свободните професии, а също така върхнината за земеделските стопани по чл. 227, буква «б», от Закона за общественото осигуряване. Тези облекчения се равняват на една сума около 400 милиона лева.

Със специална разпоредба в проекта се отменява гербът, плащан от трудещите се във връзка с тяхната трудова дейност, например заявления за отпуск, за назначаване, по болест, във връзка със законите за защита на труда и разпоредбите, издавани за тяхното приложение, както и във връзка с индивидуалните и колективни трудови договори. С тази разпоредба се дава облекчение на трудещите се в страната с около 200 милиона лева.

Освобождават се от герб също така договорите, съставяни от предприятията и общественостопанските организации за стопанската им дейност в страната, която е свързана с изпълнението на народостопанския план. С това освобождаване от

герб предприятията и общественостопанските организации се облачават с една сума около 300 милиона лева. По този начин с новия закон за общия доход трудещите се получават едно облекчение на повече от 4.5 милиарда лева.

Трябва да се отбележи, че народното Правителство върви непрестанно по пътя на опростиване на нашата данъчна система. Ние заварихме на 9 септември 1944 г. към 50 вида данъци, облози и такси. Със сегашното намаление на техния брой те се свеждат на 27 вида или броят им е намален с приблизително 50%. Ние ще продължим и напред работата по опростиването и внасянето на пълна яснота в нашата данъчна система.

Другарки и другари народни представители! Представеният законопроект за данъка върху общия доход е съставен при всеотдайно ползуване на съветския опит в данъчното законодателство, който опит е проверен в течение на 30 години. Той показва едно най-справедливо разпределяне на данъчните тежести и съчетава най-добре интересите на народната държава с податните сили на трудещите се. Несъмнено е, че предлаганият законопроект служи на политиката на народната власт в преходния период от капитализма към социализма за ограничаване и по-нататък за ликвидиране на капиталистическите елементи у нас. В тази насока Българската комунистическа партия и народната власт неотстъпно прилагат указанията на др. Сталин, който казва, че: «данъчната политика трябва да има за задача да регулира процеса на натрупванията по пътя на прякото облагане на имуществата, доходите» и т. н. и «че в това отношение данъчната политика е главното оръжие на революционната политика на пролетариата в преходния период».

Предлаганият законопроект, като осигурява справедливо и правилно разпределение на данъка и необходимите средства за изпълнението на задачите на народностопанския план, също така ще спомогне и за усиляване на нашата отбранителна мощ и съхраняване на нашата национална независимост и държавен суверенитет.

Ето защо е необходимо законът да бъде проведен в живота, спазвайки указанията на нашия непрекалим вожд и учител др. Георги Димитров: «да не останат данъкоплатци у нас, граждани и граждани, които да не изпълняват своя дълг — да изплатят данъка си».

Другари и другарки народни представители! Законопроектът за данък върху общия доход третира по този начин един голям въпрос в областта на нашата финансова и данъчна политика. С него се поставя на здрави основи данъчната политика на народната власт.

Правилното приложение на този закон за данъка върху общия доход ще стимулира производството в селското стопанство, ще допринесе за изнасянето на повече селскостопански произведения на пазара, ще усили стокооборота, ще ускори обръщаемостта на паричните средства и ще засили тенденцията към снижаване на цените на стоките. Оттук голямото икономическо значение на разглеждания законопроект. Тъй като въпросите, които са легнали в законопроекта, засягат най-широки слоеве от населението, необходимо е законът, след като бъде одобрен и гласуван от Народното събрание, да бъде широко разяснен. Тая разяснителна работа не бива да легне само върху финансовите органи. «Трябва да се окаже, казва секретарят на ЦК на БКП и председател на Министерския съвет др. Вълко Червенков, на тези финансови и кредитни органи помощ от страна на партийните, отечественофронтовските организации и народните съвети.»

В първите редици на разяснителната работа трябва да бъдат нашите депутати. В правилното и пълно разяснение на закона трябва да вземат най-активно участие политическите, масовите и обществените организации. Новият закон за данъка върху общия доход е едно голямо завоевание на трудещите се маси в нашата Народна република България. Той отговаря на истинските интереси на нашия народ.

Няма никакво съмнение, че новият закон за данък върху общия доход ще бъде посрещнат с удовлетворение от широките трудещи се маси у нас. Той ще укрепи тяхната родна власт и ще ускори успешното построяване на икономическите и културните основи на социализма в Народната република България.

Предвид на всичко това аз моля, другарки и другари народни представители, да обсъдите и одобрите внесенния законопроект за данък върху общия доход. (Ръкоплескания)

Председателстващ Илия Радков: Давам 10 минути почивка.

(След почивката)

Председателстващ Илия Радков: Заседанието продължава. Има думата по законопроекта за данък върху общия доход докладчикът на законодателната комисия.

Докладчик Иван Чонос: Другари народни представители! На вас ви е раздадено печатно предложение на законодателната комисия по законопроекта за данъка върху общия доход. (Чете)

«ПРЕДЛОЖЕНИЕ

на законодателната комисия по законопроекта за данък върху общия доход

1. В чл. 1 на двете места думите «поданици» да се заменят с думите «граждани».

Съображения: За да се съгласува със закона за българското гражданство.

2. В чл. 2, т. «а», на края да се добавят думите «освен от рентата».

Съображения. С изменението се изяснява по-добре, че доходът от рентата не се освобождава от облагане.

3. В гл. III заглавието се изменя така:

«Облагане възнаграждението на адвокатите, просбописците, ходатаите и сътрудниците при проектантските организации.»

Съображения. Изменението е от редакционен характер.

4. Аlineя първа на чл. 10 да се прередактира така:

«Адвокатите, просбописците, ходатаите и сътрудниците при проектантските организации, за възнагражданията им извън тези от служебните им занятия, за които плащат данък по таблицата към чл. 4, се облагат по следната»

Съображения. Корекцията е от редакционен характер.

5. В чл. 12 първото изречение да се прередактира така:

«Данъкът на сътрудниците при проектантските организации се изчислява от учрежденията, предприятията, кооперациите и организациите при изплащане на възнаграждението.»

Забележката към същия чл. 12 да се заличи.

Съображения. Предложеното изменение на първото изречение е от редакционен характер.

Отменяването на забележката се налага поради това, че въпросното облекчение се дава само на хората на науката и изкуството по чл. 9, но не и на техническите професии.

6. В заглавието на гл. IV изразът «свободни занятия» да се замени с изречение «свободни професии».

Съображения. Поправката е от редакционен характер.

7. В чл. 13 изразът «свободни занятия» да се замени с изречение «свободни професии».

Съображения. Поправката е също от редакционен характер.

8. Чл. 18 да се размени с чл. 17, като чл. 18 стане чл. 17, а чл. 17 стане чл. 18, и цитираният в него чл. 18 да се поправи на чл. 17.

Съображения. По-правилно е да се изброят най-напред лицата, които плащат данък, а след това изключенията.

9. В чл. 18, който става чл. 17, последната алинея да се прередактира така:

«Доходите от земеделие и животновъдство до 50,000 лв. се облагат с данък 4%, ако тия домакинства имат приходи и от заплати, надници, трудови, пенсии и др.»

Съображения. С новата редакция се внася по-голяма яснота в текста.

10. «Дял III» и заглавието след него «Общи наредби» да се заличат.

Съображения. Материята, която се урежда с този дял, е същата, която се урежда в дял II.

11. В таблицата към чл. 20 да се създаде трета група — «Пчели», като във всички графи за окръзите се впише цифрата «2.000».

Съображения. С това се изправя направен пропуск при отпечатването.

12. В таблицата към чл. 20 към първата колона «норми за окръга» да се добавят думите «за един декар или 1 брой».

Съображения. С това се внася по-голяма яснота в таблицата за нормите.

13. Над глава VII към дял II да се прибави «Дял III».

Съображения. Материята, която се урежда в глави VII, VIII, IX, X, XI и XII, е еднаква материя.

14. Чл. 30 да се прередактира така:

«Началникът на финансовия отдел, отделение или служба при околийските или градските народни съвети, подчинени непосредствено на съответните окръжни народни съвети, може да коригира допуснатите в нарушение на закона ниски облагания, за което съобщава на данъкоплатеца.

Данъкоплатец, който не е доволен от извършената корекция, има право да обжалва по реда на чл. 29.»

Съображения. С новата редакция се усвоява терминологията на закона за народните съвети и се внася по-голяма яснота в текста.

15. В чл. 35 цитираните членове 35 и 36 да се заменят с членове 33 и 34.

Съображения. Изправя се допуснатата грешка.

16. В чл. 38, алинея втора, след думата «ветеринарните фелдшери» да се прибавят думите «на държавна служба».

Съображения. Облекченията се отнасят само за въпросните лица, които са на държавна служба.

17. В чл. 39, буква «а», след думата «доходът» да се прибавят думите «от кошерите». В буква «б» след думите «доходът им» да се прибавят думите «от кошерите».

Съображения. С това се внася яснота в текста, в смисъл че само доходите от кошерите се освобождават.

18. В чл. 40 цитираният чл. 18 да се замени с чл. 17.

В буква «в» на същия чл. 40 изразът «повикан на военно обучение» да се замени с изречение «повикан на редовна военна или трудова служба».

В буква «д» на същия чл. 40 след думата «членовете» да се прибавят думите «селски стопани».

Съображения. Първото изменение се налага поради размяна на текстовете. С второто се внася по-голяма яснота в текста, като се обяснява, че се касае само за повиканите да отбият редовната си военна служба или трудова повинност. С третото изменение се внася по-голяма яснота в текста, в смисъл че тези облекчения се отнасят само за селските стопани.

19. В чл. 41 думите «окръжния народен съвет» да се заменят с думите «Министерския съвет».

Съображения. За по-компетентно разрешаване на въпроса и за еднаквост в цялата страна, по-правилно е тези функции да се предоставят на Министерския съвет.

20. В чл. 43, ал. I, пред думата «устав» думата «применен» да се заличи.

В алинея втора на същия член думата «не» пред думите «са предстоящи» да се заличи.

Съображения. Поправките са от редакционен характер.

21. В чл. 45 след думите «министърът на финансите» да се прибавят думите «при особено важни случаи».

Съображения. С добавката се цели да се установи предпоставката, при която Министерският съвет ще облекчава или освобождава от данък. Дали е налице тая предпоставка ще преценява единствено Министерският съвет.

22. В чл. 49 на края думите «до 31 декември» да станат «до 20 декември».

Съображения. Заплащането на данъка да стане преди 1 януари в един подходящ срок за приключване на книгата.

23. В чл. 52 цитираният чл. 55 да се замени с чл. 53.

Съображения. Корекцията е от редакционен характер.

24. Чл. 53 да се заличи изцяло, като следващите текстове добият нова номерация с едно число по-малко.

Съображения. Данъците не бива да се погасяват с кратки давностни срокове, тъй като ще се насърчават недобросъвестните данъкоплатци.

25. В чл. 54, при новата номерация чл. 53, последната алинея да се прередактира така:

«В горния срок се представя на финансовия отдел, отделение или служба при околийския народен съвет или градския народен съвет, подчинен непосредствено на съответния окръжен народен съвет, кратък отчет и препис от баланса и сметка «загуби и печалби».

Съображения. С новата редакция се усвоява терминологията от закона за народните съвети.

26. В чл. 55, при новата редакция чл. 54, началната дума «Цялогодишната» да се замени с думата «Годишната».

Съображения. Поправката е редакционна.

27. В чл. 56, при новата номерация чл. 55, буква «е» да се заличи.

Съображения. Не следва да бъдат освободени от облагане суми, които се вземат от печалбите и се отнасят към фондовете. Същите следва да бъдат облагани на общо основание.

28. В чл. 61, при новата номерация чл. 60, алинея втора да се прередактира така:

«Глобата се определя окончателно от началника на финансовия отдел, отделение или служба при околийския народен съвет или градския народен съвет, подчинен непосредствено на съответния окръжен народен съвет, въз основа на акт, съставен от финансов орган.»

Съображения. С новата редакция се внася по-голяма яснота и се съобразява със закона за народните съвети.

Председател на законодателната комисия: Д-р Ив. Пашов»

В последните две съобщения, които имахме в законодателната комисия, се наложиха следните поправки на печатното предложение, което ви е раздадено:

Към п. 1 да се прибави следният текст:

«В чл. 1, буква «в», след думата «отговорност» се поставя точка и запетая, а думите «както и» се заличават.

Съображения. Подчертава се, че облагаемостта за доходите, добити само в страната, се отнася само за чуждите дружества.

В п. 5 думите «Забележката към същия чл. 12 да се заличи», се заличават и забележката си остава. Заличават се и съображенията за заличаването на забележката.

П. 10 и съображенията към него се заличават поради новата систематика, която се възприема в разделите.

П. 11 става п. 10.

П. 12, който става п. 11, се изменява така:

«В таблицата към чл. 20, към първата колона, «норми за окръга» да се замени с «норми от дохода на декар или глава добитък по окръзи».

В алинея първа на същия чл. 20 след думата «норми» да се добавят думите «в лева».

Заглавието «Таблица за...» се заличава.

П. 13 заедно със съображенията се заличава.

П. 14 става п. 12.

Прибавя се нов п. 13: «Дял III става дял V; дял IV става дял III; дял V става дял IV.» Става едно разместване на материалите.

Номерацията на следващите пунктове се намалява с 1.

Към п. 24, който става п. 23, се прибавя следният текст: «В тази глава XII — заглавието «и давност» да се заличи.»

Съображения. Премахва се съответният текст за давността.

Прибавя се нов п. 28:

«В алинея трета на т. 1 на чл. 66 думите «по касационен ред» да се заменят с думите «без събиране на нови доказателства».

Съображения. Това е направено за ускоряване гледането на тия дела, които са още висещи и които по закона ще бъдат гледани по друга процедура, за да могат да не се протакат, а да бъдат разглеждани по същество.

Прибавя се и последен нов п. 29:

«В чл. чл. 29 и 31, буква «а», думите «или приравнения на такъв градски» и в чл. чл. 46, 47, 52 и 53, алинея първа, думата «градски» да се замени с думите «или градския народен съвет, пряко или непосредствено на съответния окръжен народен съвет.»

Съображения. За да се съобразят и горните текстове с предложенията на комисията в точки 14, 25 и 28.

Председателстващ Илия Радков: За изказване по законопроекта има думата народният представител Иван Чонос.

Иван Чонос: (От трибуната) Уважаеми другари и другарки народни представители! Аз съжалявам, че бях зает в комисията и не можах да чуя словото на уважаемия наш другар министър на финансите. Може би нещо ще повтори, но това, което ще кажа, е много късо. Така че още един път се извинявам пред вас, ако повтори нещо.

На вашето внимание е представен нов законопроект за данък върху общия доход. Той отменя изцяло досега съществуващия такъв. В мотивите на другаря министър на финансите към законопроекта се подчертава, че досегашният Закон за данъка върху общия доход от 1946 г. не можа да разреши поставената му задача — да регулира обществените и паричните средства на различните групи от населението. Той бе под влиянието на частнобизнесческите интереси. С неговото приложение се допускаха редица извращения на социалистическата данъчна политика в периода на плановото стопанство, на индустриализацията на нашата страна и настъпването на капиталистическите елементи в града и селото. Тия извращения съзнателно се търпяха от бившия министър на финансите Стефанов като член на вредителското ръководство на Трайчо Костов и с-ие. Така, в много случаи се освобождаваха селски стопани със земя до 30 декара, въпреки че имаха големи доходи и следваше да бъдат облагани, а се облагаха други селяни със земя над 30 декара, но слабо доходна. Така също и разходите, възприети в досегашния закон, за някои интензивни култури и в животновъдството са явно несправедливи.

Установяването на данъка по досегашния закон бе предоставено на разни комисии, които не можеха да проведат правилно политиката на класов подход към капиталистическите елементи.

Предлаганият законопроект е кратък и ясен и облагането на земеделските стопани става по нормативен път, въз основа определени средни норми на доход от декар по местности за отделни или групи земеделски култури. Тези норми са добити от опита в нашата страна от няколко години подред и следва да се подчертае, че съзнателно е допуснато същите да бъдат и под реалните доходи, за да има повече справедливост, да се избегне чрезмерно облагане. Така например таблицата към чл. 20 определя годишен доход 5200 лв. на декар за люцерна във Видинско, а сега само от първия откос за такива ливади се получава над 5000 лв.; а следват, разбира се, и още такива откоси. Законът следва и богатия съветски опит и отговаря на периода на подобно облагане към края на НЕП и началото на колективизацията — периода 1928—1930 г.

Законопроектът дава някои облекчения на земеделските стопани с оглед на семейното им положение, на работниците в мините, на горските работници, на тия, които са над 60 години, и други категории и тия облекчения достигат до 50%.

За по-голяма справедливост и възможност за коригиране на общите норми, показани в таблицата към чл. 20, дадена е възможност на окръжните народни съвети да намаляват или увеличават определените норми доход по места. Със законопроекта се прави чувствително намаление — до 40%, на данъка върху дохода върху заплатите на работници и служачи, получаващи до 10.000 лв. месечно по досегашното облагане в сила от 1 март 1950 г. Освобождават се с една година от данъка и влезлите в ТКЗС стопани.

Законът съблюдава класов подход, като освобождава слабо-доходните слоеве, облага по пътя на прогресията заможните, а

още по-чувствително тия от частностопанския сектор, които употребяват чужд наемен труд в града и селото. Последните ще плащат данък върху дохода с 30% увеличение. С проекта се премахват разни досега събирани такси, върхуни и други по 15 данъчни закони. С това ще се облекчи счетоводството, а населението се освобождава общо от около 3.000.000.000 лв.

Облаганията по законопроекта се извършват само от финансовите власти по места въз основа на таблицата за средните норми и други данни, които предвижда законът. Недоволните могат да обжалват последователно и в последна инстанция пред министъра на финансите.

За да се отговори на въпроса какви задачи цели новият законопроект, необходимо е да се направи кратък анализ на преходния период към социализма, който преживява нашата страна.

На 9 септември 1944 г. в нашата страна биде унищожена фашистската диктатура и немската окупация благодарение на великата армия на СССР. Бидоха свалени от политическата власт едрият експортбурски и финансов капитал и техният съюзник монархизмът. Властта се зае от трудещите се. Последваха редица революционни преобразования, които са ви известни, от които национализацията на едрата промишленост и банките даде възможност да се възвърне у нас плановото социалистическо строителство. Днес нашата социалистическа държава държи командните позиции в промишлеността, финансите, кредита, транспорта, външната търговия, едрата вътрешна търговия и по-голямата част от търговията на дребно. Промислеността у нас през първия годишен план със 7% за 1949 г., което е с 30% повече от 1948 г. Расте стокооборотът, подобрява се снабдяването на населението, ликвидира се вредителството на трайковостовицината, което бе засегнало и финансовата политика. Поставените задачи от Партията и Правителството за 1950 г. предвиждат ново увеличение на промишлената продукция с 51% в сравнение с 1948 г., селскостопанското производство също да надмине това от 1949 г. с 40%. Народният доход ще порасне с 30%. При този несъмнен успех на социалистическото строителство селското стопанство израства под ръста на промишлеността и не може да задоволи нарастващите нужди на нашето стопанство, ако не премине към едро, механизизирано, социалистическо земеообработване. При това положение необходимо се явява за изпълнението на нашия народостопански план да бъдат мобилизирани и част от доходите на цялото население, с което ще се облекчи задачата на нашето строителство. По досегашния закон върху общия доход постъпленията представляват само 5% от държавния бюджет.

Социалистическото строителство у нас се опира главно на собствени ресурси. Отчисление от прибавъчния продукт в промишлеността за държавата, мобилизацията на народното спестяване, държавния заем и пр.

Във връзка със социалистическата финансова политика Ленин казва: «Не бива да се забравя, че разните наши радикални реформи са обречени на неуспех, ако ние нямаме успех във финансовата политика. От тази последна задача зависи изпълнението на замисленото огромно дело на социалистическото преобразование на обществото» (Съчинения, т. 27, стр. 393).

Тия указания на Ленин са били ръководни за финансовата политика на СССР. Те са още по-важни за нас сега, когато следваме богатия съветски опит. В Съветския съюз през първите години на съветската власт са били високо облагани кулаците и част от капиталистическите елементи, което е помогнало за провеждане на Ленинската политика на ограничения и изтичане на капиталистическите елементи в града и селото. Финансовите успехи в Съветския съюз са играли важна роля при стопанското планиране.

Социалистическата държава избира за всеки отделен етап от преходния период към социализма съответстващи мероприятия за изпълнението на главната задача — сега у нас построяването на икономическите и културните основи на социализма. Това трябва да бъде дело на милионите трудещи се от града и селото, не само с тяхното непосредствено участие със самоотвержен труд, но и с една част от доходите според възможностите им. Само така нашето строителство ще възтържествува в кратките срокове, които начерта пред нас незабравимият наш вожд и учител др. Димитров.

В Съветския съюз едва на деветата година от завземането на властта е могло да се премине към разгръщане на социалистическата индустриализация, тъй като той бе предоставен на себе си, при вмешателство и натиск на враговете от целия свят. У нас този период е съкратен единствено вследствие голямата помощ, която ни оказва великият Съветски съюз. За ликвидацията на кулаците в Съветския съюз са били необходими 12 години, тъй като не е могло да стане преди да се създаде материална база за заменяването на кулацките стопанства и получаване на необходимото зърно за нуждите на държавата от социалистическия сектор на земеделското стопанство — колхозите. У нас, както се каза от др. Вълко Червенков на втората национална конференция на трудовите земеделски кооперативни стопанства, има големи възможности за развитието на социалистическото селско стопанство. И този срок за ликвидация на кулаците у нас ще бъде по-къс, пак благодарение помощта на Съветския съюз в тая област.

Данъчната политика в капиталистическите държави е коренно различна от тази в социалистическите държави. Така, буржоазната финансова система е само част от общата система на до-

другите финансови ресурси в капиталистическите държави се набират изключително от широките слоеве на трудещите се, а се харчат за сметка на заможните управляващи класи за цели съвършено чужди на интересите на масите. Буржоазната финансова политика има рязко подчертан класов характер: умело да прехвърля под знака на «демократичността» и «справедливостта» всички тежести на гърба на широките трудещи се маси, да употреби набраните от народа средства преди всичко за непроизводителни цели, а особено напоследък предимно да напосочи колкото се може по-големи средства за подготовката на нова война. Така буржоазията много малко отделя за културни нужди, за жилищно строителство, за подобряване положението на трудещите се и пр. Нищо не се отделя за натрупвания за народното стопанство.

Да видим факти от Съединените американски щати. Тук напълно се сблъскват указанията на Ленин и Сталин, че развитието на монополистическия капитализъм води към война и реакция, към неимоверни печалби за шепата едри капиталисти и към осиромашаване на всички останали слоеве от населението. Ето и цифрите за това: федералните налози от 8 милиарда долара в 1941 г. са се покачили на 47.5 милиарда долара в 1950 г. В същото време при прекомерно нарасналите печалби на монополистите отчисленията от тях за данъци са намалени. Налозите на ниско платените слоеве са се увеличили с 400%, а данъците на богатите са намалени на 44%.

Как се разхищават тия средства на народа? За 1950 г. общата сума на военните разходи е 28.4 милиарда долара, което е повече от 2/3 от целия бюджет на Съединените американски щати. Последното послание на Труман по бюджета говори, че нито се прибавят и средствата за военни нужди на сателитите на Съединените американски щати, тази сума ще се покачи на 32 милиарда долара, което прави 76% от целия бюджет. Това е бюджет на новата война против Съветския съюз и народните демокрации. Така най-богатата капиталистическа страна, Съединените американски щати, е потънала в държавни дългове, които са стигнали цифрата 260 милиарда долара и за 1950 г. ще се изплатят от народните маси 5.10 милиарда долари лихви на тия, които държат облигациите от държавните заеми. Пак от трудещите се ще се вземат тия суми, които отиват в бездънните маси на шепата капиталисти, държатели на облигации.

Платата икономиката на Съединените щати е милитаризирана. Директорите на военните заводи са и управниците на Съединените американски щати и затова държавните средства се излизват като златен дъжд в касата на шепата капиталисти. За провеждане на тази антинародна политика са прокарани известните реакционни закони на Тафт-Хартли-Мундт, задачата на които е да парализира революционното надигане на трудещите се. Производството на предмети за широка употреба — текстил, обувки и пр. — е спаднало с 27% за 1949 г. Безработицата обхваща милиони трудещи се.

Такова и още по-лошо е положението и на останалите капиталистически страни, подложени на олеката на Съединените щати по плана Маршал. Поскърпяване на стоите от първа необходимост, инфлация, безработица, кризи и пр. — това е нерадостната картина на робите на труда при капиталистическата система.

Социалистическата система има свои различни от тия в капиталистическите страни закони. Тук развитието на стопанството върви по строго определен народостопански план, по пътя на планираното социалистическо възпроизводство, което означава едновременно систематически ръст на производството, на социалистическото натрупване, ръст на потреблението. Социалистическото развитие не познава основните предци на капиталистическата система: кризи, безработица и необходимост от войни. Това развитие върви по ускорен, темп, подчинен на плановете на социалистическо ръководство и производствените му отношения дават пълна възможност за такова развитие. То е и в интерес на увеличението на обществените богатства, на непрекъснатия подем на материалния и културния живот на трудещите се, което е закон за социалистическото развитие.

Една от задачите, които ни постави др. Димитров в своя доклад на петия конгрес на Партията, е «Да се подготвят условията за ликвидация на капиталистическо-експлоататорските елементи в селското стопанство по пътя на последователната политика за тяхното ограничение, а след това — на изтласкване и ликвидация».

Нашата политика на ограничаване на капиталистическите елементи в селото ще се провежда правилно и от данъчното облагане чрез настоящия законопроект. Може смело да се каже, че досега това не е било правено поради недостатъци на закона, прилаган досега поради вредителство и неразбиране съществващото класово разслоение в село вследствие разбогатяване на част от селското население, увеличаване релювете на кулаците и изострящата се класова борба.

Социалистическата данъчна политика върви успоредно с редица социалистически мероприятия, като режим на икономии, борба за качество на продукцията, високи добиви в разните отрасли на земеделското стопанство, напосрещено производство, борба за снижение себестойността и други мероприятия които се настъпват от закона и дават условия за позидане народния доход на масите.

Законът с далените привилегии на селските стопани от трудовите колективни стопанства ще спомогне за тяхното коопериране, ще подпомае основите на кулаците натрупвания, ще спомогне за развитието на социалистическото земеделно и благоденствие на селото. Правилното облагане по този закон ще уве-

личи средствата на социалистическото натрупване, което ще спомогне за финансирането на нашата индустрия, на нашите държавни стопанства и ще окаже финансова и друга помощ на младото колективизирано земеделие.

Задачите, които възлага законът, ще бъдат успешно изпълнени от финансовите органи по места колкото те повече бъдат социалистически подготвени да познават законите за развитието на нашето общество, същността на преходния период — период на изостряща се класова борба — това, което се е подценявало у нас, както се изтъкна на януарския пленум тази година от др. Вълко Червенков и което направи възможно фактическата диктатура на пролетариата по стопанските и финансовите въпроси воглаве с Трайчо Костов, Стефанов и др.

Социалистическата финансова система играе огромна роля при социалистическото строителство. Тя регулира доходите на разните слоеве от населението със задача да се построи социализмът, да се защити националната независимост на страната, да се поддържа държавният апарат за провеждане на диктатурата на пролетариата, да се създадат ред мероприятия за материален и културен подем на народа, да се образуват държавни резерви и пр.

Събирането на данъка по принципа на прогресията е справедливо и тия средства отиват главно за социалистическото преустройство на нашата родина, което ще донесе благоденствие на нашия народ.

От името на парламентарната група на Българската комунистическа партия заявявам, че ние ще гласуваме настоящия законопроект. (Ръкопляскания)

Председателстващ Илия Радков: Има думата народният представител др. Никола Джанков.

Никола Джанков: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! За да изпълним народостопанския план за 1950 г. и изобщо да построим първата Димитровска петилетка, с която ще изградим икономическите и културните основи на социализма в нашата страна, от решаващо значение е да приетелваме и да се опираме на една здрава, стабилна финансова система. В тоя преходен период от капитализма към социализма, когато нашето развитие се задръства от развитието на старата капиталистическа държава и стопанство, такава здрава финансова система е едно могъщо оръжие не само за бързото придвижване напред на нашата държава като стопанска единица, но и като едно въздействие, като едно организиращо средство върху отделните категории граждани за тяхното сплотяване и за изграждане на здравия работническо-селски съюз, който под ръководството на работническата класа ще тикне нашия народ към пълен разцвет.

От много голям интерес е за всеки български гражданин на Народна република България да знае откъде черпи финансови резерви социалистическата държава, как се акумулират нейните средства за строителство, накъде са отправени държавните усилия за набиране на тия средства, къде те отиват и как се изразходват.

Нашата народна държава черпи средства за голямото държавно строителство главно от социалистическата индустрия, която дава огромните ресурси за тоя строен. Само 10.8% от всички приходи на бюджета за тази година се понасят от данъци на населението.

Досега действащият закон имаше редица органически недъзи, които му отнемаха правото да се нарича един справедлив закон. Ред неспособности сочеха, че той действително е един закон, който не облага гражданите според техните възможности и приходите им, а от друга страна чрез комисиите по определяне на данъците се даваше възможност да проникват в тях вражески влияния и на дело се получаваше, че един беден гражданин плаща наравно с богатия, а често пъти и повече от него. Този закон бе меч в ръцете на трайчовскии срещу народа и с него те вършеха своята разложителна работа. Законът от 1946 г. имаше следните органически недъзи:

1. По чл. 6, точка 1, се освобождаваха земеделци със земя до 30 декара, без да се държи сметка за качеството на тази земя. Не се държеше сметка за приходите от тази земя. Тая изключителна несправедливост новият закон премахва из цяло.

2. По чл. 34 от стария закон не бе достатъчно ясно обоблагането на лицата, които живеят в едно домакинство. Днес тоя въпрос се урежда, като лицата, живеещи в едно домакинство, се облагат в лицето на главата на същото.

3. По стария закон, чл. 29, се определяха комисиони по облагането, по определяне на дохода. Тия комисиони бяха тежки бюрократически апарат, в тях се промъкваша вражески и кулашки прояви и по този начин се предизвикваше недоволство сред народа. Сега тоя апарат се премахва, като облаганятията стават съобразно помни, определени по окръзи, с право на околийските и окръжните народни съвети да намаляват или увеличават степената на облагането до 30% съобразно доходността и културата, с които е посята тази земя.

4. Премахва се едно друга слабост, на стария закон. По чл. 15 се признаваха 25% разходи от установения доход за интензивните култури. Тая определена норма не можеше да бъде еднаква при обработката на един декар лозя, памук или тютюн. А сега новият закон прокарва началото за действителното търсене на разходите от помнатите интензивни култури.

5. Старият закон е обширен, мъчно разбираем, неясен и твърде разнообразен в изпълнение. Новият закон е кратък, стегнат и лесен за четене, който той прокарва.

6. Новият закон се основава на началото на справедливост и се обляга на възможностите на отделните категории граждани. Той се основава на богатия 30-годишен опит на съветската финансова система, която през войната финансираше големите нужди на воюващите съветски народи, а след нея за 5 години можа да урегулира финансите на Съветския съюз, да стабилизира рублата, да снижи на три пъти цените на продуктите от първа необходимост, да изхвърли купоните в противовес на европейските страни, където се получи инфлация, после се премина към дефлация и всичко това за сметка на всесилния долар. Стабилизирайки рублата, съветската финансова система се издигна като най-непоклонимата и твърда валута на света и с това доказа по блестящ начин нейните преимущества пред капиталистическата финансова система.

Съобразен с богатия 30-годишен опит на Съветите, законът, по примера на Съветския съюз, дава и прокарва принципа на екзистенц-минимума, който принцип бе прокаран в социалистическата доктрина. Нашата политика и нашето отношение не може да не бъде същото. Нашата цел сега е да обхванем по-големи категории граждани при облагането, защото данъците, които сега се събират, не отиват за подготовка на война, а за строежи и за издигане културното и икономическо състояние на трудещия се народ. Тогава работникът получаваше 30 лв. надница. Тая надница бе отрупана със 62 вида държавни и общински данъци. Една трета от доходите на гражданите отиваха за данъци, два дена от седмичната работникът и чиновникът работеха за държавата. Явно е при това положение, че нашата борба бе в хармония с интересите на народа, насочена против тая безпощадна и непосилна данъчна система. Народната държава събира средства за язовири, за електрификация, за построяване на индустрия, за построяване на новия живот и социализма. Затвърдяването на тоя принцип в закона сочи, че той, въпреки големите нужди, държи сметка за слабите категории граждани и ги напълно освобождава от данъци. Законът прави и следните нови облекчения, от които най-характерни са:

1. Да се намали данъкът на селяните с годишен доход до 120.000 лв., които имат повече от 3 деца под 12 години, като им се намали данъкът с 20%.

2. На жени, глави на семейство, с деца под 12 години, да се намали данъкът с 50%.

3. Когато единственият работен мъж, глава на семейство, сине на военна или трудова служба, да се намали данъкът с 50%.

4. На горските, минните работници и риболовците данъкът също така се намалява с 50%.

5. Глухонемите и слепите с доход до 80.000 лв. се освобождават от данък.

6. По чл. 38 се освобождават доходите на агрономи, учители, медицински и ветеринарни фелдшери на държавна служба, които имат земя за лични нужди до размерите на ТКЗС.

7. Членовете на ТКЗС, които са станали такива до 1 юли 1950 г., се облагат като кооператори.

8. Освобождават се от данък селяните, които са над 60 години и нямат други работоспособни членове.

9. Трудовите кооперативни земеделски стопанства се освобождават от данък за годината, в която са основани, както и за следващата година от създаването им.

10. Трудово-производителните кооперации се освобождават от данък за месеца, в който са учредени, както и за следващите 12 месеца.

11. На ТКЗС също така се прави облекчение, като от дохода им се приспадат получените суми за продадените на държавата задължителни държавни доставки, получените суми от продажбата на работен или продуктивен добитък с цел да се набави ратсов такъв, изразходваните семена за посев и фураж за храна на добитъка, разходите в пари във връзка с производството на спомогателните материали, а за останалия доход данъкът се изчислява върху 7%.

Премахват се по новия закон и ред данъци, право на фирми, мелници, дараци, тепавици и др., ред данъци върху тютюна, оризовата арпа, на каменните въглища, на солта, такси на глава домашни животни, такси на безмоторните средства, които особено тежко много върху селяните и които бяха на обща сума 2.300.000.000 лв.

На земеделските стопани се премахва върхнината по чл. 227, буква «б» от Закона за обществените осигуровки в размер на 400 милиона лева. Също се премахват върхнини от данъци на занаятчи, ползванаятчи и свободни професии.

С предложението законопроект се попълва една празнота в нашия живот. С минималните средства, които работническата класа ще отдели от своите доходи, тя ще се заангажира в понасяне в тия тежки времена на тежести, свързани с подобряване на нейното благосъстояние. Дадените средства за бюджета през 1950 г. ще отидат за нови строежи, за културни, здравни и просветни начинания. Работническата класа получава в нашата страна безплатна медицинска помощ, безплатни лекарства, безплатно летиране, лагери за септемврийчетата и др., за които работниците и селяните в капиталистическите държави плащат скъпо и прескъпо. В съветската финансова практика данъците обикновено се използват не само за метод за събиране на бюджетните средства, но и като оръдие за социална и стопанска политика. Затова и при данъците особено за колхозите е предвидена възможност за финансово въздействие върху структурата на колхозното производство.

Предвидените облекчения за ТКЗС, за необлагане доходите им от трудовни, за необлагане на производството на селско-стопански произведения върху нормата, за едногодишно освобождаване от данък на ТКЗС, за намаляване при природни бедствия на данъците не може да не даде стимул на нашите производители за укрепване на образуваните вече ТКЗС и принаждане на нови селски стопани в трудовите кооперативни земеделски стопанства, където те ще станат истински господари на своя труд, на своята земя и чрез високата агротехника и агрономическа наука ще живеят един истински щастлив човешки живот.

За кулаците на село и за някои по-богати занаятчи в града и селата законът има своето острие; за тия, които експлоатират чужд труд, той предвижда увеличение на данъка до 30%. Това финансово въздействие се прави с цел да се ограничи капиталистическите елементи в селото и в града и да се ограничи експлоатацията на чужд труд.

Трудещите се в нашата страна, които с радост посрещнаха премахването на купонната система в Съветския съюз, трикратното снижаване на цените на предметите от първа необходимост, затвърдяването на съветската рубла, видяха в тоя голям успех огромната сила и предимства на съветската икономическа и финансова система, на социалистическото строителство и нейното историческо превъзходство над прогнилата капиталистическа система, която се раздрусва от повишаване на цените, от стачки и безработица и изразходване на огромни средства за подготовка на нова война. Законопроектът има огромно значение за нашето социалистическо строителство. Той би трябвало да бъде разгледан в организациите на политическите партии, в Отечествения фронт и ще послужи като мобилизиращо средство за раздвижване и сплотяване на работния народ и за още по-здраво укрепване на съюза на работниците и селяните. Чрез него ще се даде мощен поттик на трудещите се, особено за тия от селата, за навлизане в трудовите кооперативни земеделски стопанства, той ще послужи и като средство за ограничаване на кулашко-капиталистическите елементи в селото и града. Фашистите в миналото и трайчостостите бяха поставили във финансовите институти едни от най-добрите си кадри. За приложението на този закон са нужни добри кадри. Ето защо е необходимо да се навърне в сред тях, защото приложението и на най-добрия закон се извършва, ако попадне в нечисти ръце.

Законът ще послужи за предсрочно построяване на социализма в нашата страна и ще укрепи докрай съюза на работниците и селяните, които под ръководството на Българската комунистическа партия ще създадат щастлив живот за нашия героичен и трудов народ. Ние не трябва да забравяме, въпреки всичко, че без всеотдайна помощ на Съветския съюз не можем да построим социализма.

От името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че ще гласуваме единодушно законопроекта, като с това изпълним един патриотичен дълг към Народната република България, към българския народ и към народното правителство начело с др. Вълко Червенков. (Ръкопляскания)

Председателстващ Илия Радков: Няма записани други оратори. Пристъпваме към приемането на самия законопроект.

Съгласно чл. 14 от правилника Народното събрание може да реши дали да приеме законопроекта изцяло или член по член. Бюрото предлага законопроектът да бъде приет изцяло. Има ли друго предложение?

Обаждат се: Няма.

Председателстващ Илия Радков: Няма. — Тези от народните представители, които са съгласни законопроектът да бъде гласуван изцяло, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събраният приема.

Пристъпваме към гласуването на самия законопроект. Тия от народните представители, които са съгласни да бъде приет законопроектът за данък върху общия доход заедно с поправките, направени в днешното заседание от законодателната комисия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събраният приема.

Постъпило е предложение от министъра на правосъдието за избирание членове на Върховния съд на Народната република България. Мотивите към предложението са известни. Ще ви прочета самото проекторешение за избирание на съдии за Върховния съд на Народната република: (Чете)

«Съгласно чл. 61 от Конституцията на Народната република България и чл. 9, алинея трета, от Закона за устройството на народните съдилища, избират се за съдии на Върховния съд следните лица:

а) за председатели на отделения:

1. Богдан Саздов Шулєв — член на Върховния съд.

2. Стефан Димитров п. Господинов — член на Върховния съд.

3. Димитър Нейков Славов — бивш началник на гражданския отдел при министерството.

б) за членове на Върховния съд:

1. Димитър Спасов Митов — полпредседател на Софийския окръжен съд.

2. Борис Илєев Стоянов — юрисконсулт в Министерството на правосъдието.

3. Манол Тодоров Панчев — адвокат от гр. Чирпан.

4. Александър Тодоров Попов — адвокат от гр. Лом.

5. Коста Димитров Павлов — адвокат от гр. Враца.

6. Антон Николов Леков — адвокат от гр. Ямбол.
7. Стефан Василев Иванов — адвокат от гр. Севлиево.
8. Димитър Русинов Гаделев — адвокат от гр. Първомай.
9. Полковник Стефан Яков Йохнев — от военно-съдебния отдел при Министерството на народната отбрана.
10. Подполковник Никола Симов Таков — от военно-съдебния отдел при Министерството на народната отбрана.

Иска ли някой думата? — Няма желаещи. Други предложения? — Няма.

Полагам на гласуване проекторешението, направено от министъра на правосъдието, както го докладвах. Ония народни представители, които са съгласни с това проекторешение, внесено от министъра на правосъдието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието прие.

Постъпило е предложение от народния представител, председател на Министерския съвет и секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия др. Вълко Червенков със следното съдържание: (Чете)

«С оглед по-целесъобразното разпределение силите на другарите, заети в Правителството и Президиума на Народното събрание, на основание чл. 35, т. 12, от Конституцията на Народната република България, моля от името на Правителството и на Централния комитет на Българската комунистическа партия да предложите и Народното събрание, ако одобри, да вземе следното решение:

1. Да се освободи др. Владимир Поптомов от поста министър на външните работи, като остане само подпредседател на Министерския съвет.

2. Да се освободи др. Минчо Нейчев от поста председател на Президиума на Народното събрание и да се избере за министър на външните работи.

3. Да се освободи др. Георги Дамянов от поста министър на народната отбрана и да се избере за председател на Президиума на Народното събрание.

4. Да се избере за министър на народната отбрана др. генерал-лейтенант Петър Павлов Панчевски, досегашен помощник-министър на народната отбрана.

Председател на Министерския съвет и секретар на ЦК на БКП — Вълко Червенков.»

Има ли други предложения? — Няма. Иска ли някой да вземе думата по този въпрос да направи изказване? — Няма.

Полагам предложението на гласуване точка по точка.

Който от другарите народни представители е съгласен да се освободи др. Владимир Поптомов от поста министър на външните работи и да остане само подпредседател на Министерския съвет, моля, да вдигне ръка. Има ли против? — Няма. Има ли въздържали се? — Няма. Следователно предложението, др. Владимир Поптомов да бъде освободен като министър на външните работи и да остане само подпредседател на Министерския съвет, се приема единодушно.

Който от другарите народни представители е съгласен да се освободи др. Минчо Нейчев като председател на Президиума на Народното събрание и да бъде избран за министър на външните работи, моля, да вдигне ръка. Има ли против? — Няма. Има ли въздържали се? — Няма. Следователно др. Минчо Нейчев е избран с пълно единодушие.

Който от другарите народни представители е съгласен, др. Георги Дамянов да бъде освободен от поста министър на народната отбрана и да бъде избран за председател на Президиума на Народното събрание, моля, да вдигне ръка. Има ли против? — Няма. Има ли въздържали се? — Няма. Следователно др. Георги Дамянов е избран единодушно за председател на Президиума на Народното събрание и по такъв начин е спасен чл. 33 от Конституцията, който повелява, щото председателят на Президиума на Народното събрание да бъде избран с повече от половината от всички народни представители.

Който от другарите народни представители е съгласен да се избере за министър на народната отбрана генерал-лейтенант Петър Павлов Панчевски, досегашен помощник-министър на народната отбрана, моля, да вдигне ръка. Има ли против? — Няма. Има ли въздържали се? — Няма. Следователно Събранието приема с пълно единодушие да бъде избран за министър на народната отбрана генерал-лейтенант Петър Павлов Панчевски.

Моля другарите нови министри и новият председател на Президиума на Народното събрание да заемат местата си.

(Новоизбраният председател на Президиума на Народното събрание и новоизбраните министри заемат определените им места в сред ръкоплясканията на всички народни представители, които са станали прави)

Другари и другарки народни представители! Следва новите министри да положат клетва. Моля народните представители да станат на крака, а новите министри да повтарят след мене.

(Новоизбраните министри д-р Минчо Нейчев и Петър Павлов Панчевски полагат клетва съгласно Конституцията на Народната република България)

Другари! Националният комитет за защита на мира е отпечатил марка на мира във връзка с международния ден за защита на децата — 1 юни. Тези марки са на северния вход. Нека бъдат получени от представителите на околните срещу подпис и всички организации да имат грижата за тяхното разпространение.

С това, другари и другарки народни представители, дневният ред на настоящото заседание и първата извънредна сесия на Народното събрание са завършени.

Закривам първата извънредна сесия на Народното събрание.

(Закрита в 13 ч. 37 м.)

Подпредседател: **ИЛИЯ РАДКОВ**

Секретари: { **РУСКА ВАРАДИНОВА**
ГОСПОДИН ДЖЕЛЕПОВ

Началник на Стенографското отделение: **ВЕСЕЛИН ИОНКОВ**